

พจนานุกรมศัพท์ศิลปะประยุกต์

Dictionary of Applied Art

พจนานุกรมศัพท์ศิลปะประยุกต์

Dictionary of Applied Art

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2560

390.-

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล

พจนานุกรมศัพท์ศิลปะประยุกต์ / ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล

1. ศิลปะประยุกต์ - พจนานุกรม. 2. การออกแบบ -- พจนานุกรม.

745.03

ISBN 978-974-03-3591-7

สพจ. 2142

สรรคุณคำวิจารณ์ ผู้สังคม

www.ChulaPress.com

Knowledge to All

ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2560

การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น

ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดทำหน่วยศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา

ศาลาพระเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จปร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

ม.พะเยา จ.พะเยา โทร. 0-5446-6799-800 โทรสาร 0-5446-6798

จัตุรัสจามจุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2

โทรสาร 0-2160-5304

รัตนนิเบศร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9 โทรสาร 0-2950-5405

ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4492-2662-3

โทรสาร 0-4492-2664 มือถือ 08-6392-7785

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

และเครือข่าย

ร้านค้า หนังสือเข้าชั้นเรียน ติดต่อแผนกขายส่ง สาขารัตนนิเบศร์ (แยกแคราย)

โทร. 0-2950-5408-9 โทรสาร 0-2950-5405

มีจำหน่ายที่ ร้านซีเอ็ดทุกสาขา ร้านนายอินทร์ทุกสาขา และร้านหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ

กองบรรณาธิการ : กนิษฐา กิตติคุณ

พิสูจน์อักษร : ปุญญาสา บุญเปี่ยม

ออกแบบปกและรูปเล่ม : วัชรวิทย์ อาสาสุ

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [6005-196] โทร. 0-2218-3557 โทรสาร 0-2218-3551

www.cuprint.chula.ac.th

คำนำ

การเรียบเรียงพจนานุกรมศัพท์เป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาองค์ความรู้ และเกิดความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้เกิดความกระจ่างในคำศัพท์นั้น ๆ ในเวลาอันรวดเร็ว และมีประโยชน์อย่างยิ่งในการอ้างอิง การอธิบาย รวมไปถึงการให้ความรู้อย่างกระชับสั้น ดังนั้น ย่อมมีอาภัพปฏิเสธได้ว่า พจนานุกรมศัพท์ในวิชาชีพต่าง ๆ จึงมีความสำคัญเสมือนดังพื้นฐานสำคัญในการทำ ความเข้าใจต่อวิชาชีพนั้น ๆ

พจนานุกรมศัพท์เฉพาะทางวิชาชีพทางด้านศิลปะมีอยู่บ้างแล้วในสังคมไทย แต่ทว่า พจนานุกรมศัพท์เฉพาะทางด้าน “ศิลปะประยุกต์หรือประยุกต์ศิลป์ (Applied Art)” ยังไม่มีหน่วยงาน สถาบัน หรือนักวิชาการใดเรียบเรียงมาก่อน นับเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ผลักดันให้ผู้เขียน เกิดแรงบันดาลใจในการเรียบเรียงคำศัพท์สำคัญทางด้านศิลปะประยุกต์ โดยประมวลคำศัพท์ พื้นฐานทางด้านศิลปะประยุกต์แขนงต่าง ๆ อาทิ การออกแบบกราฟิก การออกแบบตกแต่ง ภายใน การออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบอัญมณี รวมทั้งคำศัพท์เกี่ยวข้องทางศิลปะ สถาปัตยกรรมและหัตถกรรม

อนึ่ง เนื่องจากการนิยามคำศัพท์ต่าง ๆ เป็นงานที่ยากและต้องใช้คณะกรรมการในการ ทำงานเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ แต่ด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ซับซ้อนนั้น ไม่สามารถรองรับความต้องการ ในการเรียนรู้และความเข้าใจทางด้านศิลปะประยุกต์ตามกาลเวลาที่ผ่านไปอย่างรวดเร็ว เพราะ ได้เกิดคำศัพท์ใหม่ ๆ ในแขนงวิชาชีพต่าง ๆ มากขึ้นตามลำดับ ทำให้ผู้เขียนเกิดความมุ่งมั่น ในการเรียบเรียงคำศัพท์ทางด้านศิลปะประยุกต์ให้เป็นระบบตามหลักวิชาการและมาตรฐาน ทางการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษา คณาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแวดวงอาชีพทางด้าน การออกแบบสาขาต่าง ๆ มีความเข้าใจตรงกัน

อย่างไรก็ตาม คำศัพท์ในพจนานุกรมศัพท์ศิลปะประยุกต์เล่มนี้ หากมีข้อบกพร่องประการ ใด หวังให้ผู้ใช้งานพจนานุกรมโปรดให้คำชี้แนะ เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์พจนานุกรมศิลปะประยุกต์ให้ เกิดความสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้สืบไป

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณกำจร สุนพงษ์ศรี ที่ได้ให้ความ เมตตาแก่ผู้เขียนเสมอมาและสนับสนุนให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วง รวมทั้งขอบพระคุณสำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ตระหนักเห็นถึงความสำคัญและจัดพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณชน

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล

๑๑ สารบัญ ๑๑

หน้า

คำนำ

สารบัญ

คำชี้แจงวิธีใช้พจนานุกรม

A	1
B	43
C	79
D	143
E	163
F	174
G	198
H	226
I	241
J	254
K	259
L	271
M	286
N	310
O	317
P	325
Q	352
R	356
S	371
T	395
U	419
V	422
W	432
X	441
Y	443
Z	447
บรรณานุกรม	449
ดรรชนี	451
ประวัติผู้เขียน	463

คำชี้แจงวิธีใช้พจนานุกรม

1. ขอบเขตของศัพท์

พจนานุกรมศัพท์ศิลปะประยุกต์ประกอบด้วยคำศัพท์ทางด้านศิลปะประยุกต์ (Applied Art) ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางหลายสาขา ได้แก่ การออกแบบกราฟิก การออกแบบตกแต่งภายใน การออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การออกแบบแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย การออกแบบอัญมณี และเครื่องประดับ รวมทั้งศัพท์เกี่ยวข้องกับศิลปะ สถาปัตยกรรม หัตถกรรม และเครื่องปั้นดินเผา โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านที่ศึกษาค้นคว้าได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์นั้น ๆ โดยสังเขป โดยอธิบายให้เกิดความเข้าใจอย่างกระชับและได้ใจความ โดยคัดเลือกคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้กันแพร่หลายในวิชาชีพทางการออกแบบและงานศิลปะประยุกต์ คัดสรรจากหมวดหมู่และคำศัพท์ที่มีปรากฏเป็นส่วนใหญ่ในพจนานุกรมศัพท์ทางศิลปะประยุกต์ในภาษาอังกฤษที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับการอย่างแพร่หลาย

2. การนิยามศัพท์

การนิยามความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ในเล่มนี้ หากมีการบัญญัติไว้แล้วในพจนานุกรมโดยราชบัณฑิตยสถาน และพจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ผู้เขียนยังคงใช้คำดังกล่าวตามที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติไว้ โดยเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากนั้น จะใช้การนิยามศัพท์ที่มีความชัดเจน กระชับสั้น และครอบคลุมความหมายมากที่สุด

3. การเรียงลำดับคำศัพท์

3.1 การลำดับคำศัพท์จะใช้วิธีการเรียงตามลำดับพยัญชนะภาษาอังกฤษตั้งแต่ตัว A ถึง Z ตัวอย่างเช่น

ABACUS
ABBOZZO
ABSTRACT
ABSTRACT ART
ABSTRACT DESIGN

3.2 คำศัพท์ที่เขียนได้หลายอย่าง โดยมีความหมายเหมือนกัน จะเรียงไว้ต่อเนื่องกัน โดยมีเครื่องหมายจุลภาค (,) คั่น ตัวอย่างเช่น

ALUMINIUM, ALUMINUM
ARMOUR, ARMOR
BALL FLOWER, BALL-FLOWER
COLOR WHEEL, COLOUR WHEEL

4. การเรียบเรียงศัพท์

หมวดคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียบเรียงนั้น จะใช้ระบบเดียวกันกับพจนานุกรมศัพท์ด้านภาษาและไวยากรณ์ทั่วไป คือ

4.1 คำศัพท์หน้าหน้าจะใช้คำศัพท์ในภาษาอังกฤษเป็นตัวอักษรแบบตัวหนา โดยใช้เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนที่เหลือในคำอธิบายจึงจะใช้ตัวพิมพ์เล็ก

4.2 หลังคำศัพท์จะใช้คำอ่าน (pronunciation) เป็นตัวอักษรแบบตัวเอน เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่าง โดยใช้ระบบการออกเสียงตามหลักสัทอักษรตามแหล่งที่มาของคำศัพท์นั้น ๆ โดยใช้หลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่บัญญัติโดยราชบัณฑิตยสถาน ตัวอย่างเช่น

ALTAR. อัล'ตาร์
AVANT GARDE. อะวอง การ์ด
ORIGAMI. โอะริงะมิ, โอริกามิ
XUAN ZHI. ขวนจื่อ

5. การอ้างอิงศัพท์

คำศัพท์บางคำอาจมีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กัน ภายหลังจากอธิบายเพิ่มเติมโดยสังเขปแล้ว จะกำกับวงเล็บท้ายคำอธิบายศัพท์นั้นว่า ตัวอย่างเช่น (ดู CHI-RHO หน้า 107) หมายถึงควรพลิกกลับไปดูคำอธิบายและความเกี่ยวข้องในคำว่า CHI-RHO อีกครั้งหนึ่งในหน้าที่ 107

6. หลักเกณฑ์ในการบัญญัติศัพท์

6.1 คำนิยามศัพท์จะใช้ตามที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติไว้แล้วเป็นลำดับแรก แต่หากคำดังกล่าวไม่มีปรากฏไว้ จึงจะบัญญัติศัพท์ตามความหมายของคำที่คงความหมายเดิมหรือตามคำนิยมในสังคมและวิชาชีพนิยมใช้กันเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น

APPLIED ART. ศิลปะประยุกต์
GARGOYLE. ปนาลี
ROSTRAL COLUMN. เสาनावิกชัย

6.2 คำนิยามศัพท์นอกเหนือจากนั้น คัดเลือกโดยผู้เขียน โดยคัดสรรจากคำศัพท์ที่ปรากฏตรงกันในพจนานุกรมศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับศิลปะประยุกต์หลายเล่ม รวมทั้งคำศัพท์ที่มีความทันสมัยแพร่หลายในวงการศึกษ และวิชาชีพทางการออกแบบสาขาต่าง ๆ

7. ชื่อบุคคลสำคัญที่ปรากฏในคำศัพท์

การลำดับชื่อบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับศิลปะประยุกต์จะใช้การกำหนดจากชื่อสกุล ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) คั่น และชื่อบุคคล ตัวอย่างเช่น

AALTO, ALVAR.

ADAM, ROBERT.

ADDAMS, CHARLES.

8. ศักราช

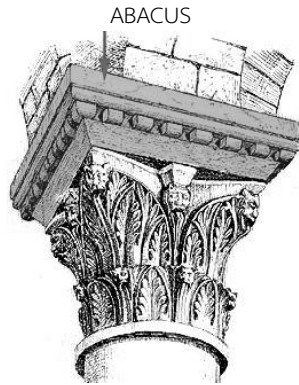
ระบุศักราชตามต้นฉบับซึ่งใช้ตามหลักสากลคือ คริสต์ศักราช (ค.ศ.)

AALTO, ALVAR. อัลวา อัลโต (Alvar Aalto, ค.ศ. 1898-1976) มีชื่อจริงว่า “ฮิวโก อัลวา เฮนริก อัลโต (Hugo Alvar Henrik Aalto)” สถาปนิกและนักออกแบบเฟอร์นิเจอร์ชาวฟินแลนด์ ได้รับคำยกย่องว่าเป็นผู้นำของการออกแบบสมัยใหม่คนหนึ่ง ด้วยหลักการออกแบบที่เรียบง่ายแต่ให้ประโยชน์ได้สูงสุด มีความสมดุลทางโครงสร้างและคงไว้ซึ่งสุนทรียภาพ ผลงานด้านการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ของอัลโตสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกที่ผสมผสานความงดงามของธรรมชาติกับความสมัยใหม่ของวัสดุ ตัวอย่างเช่น การใช้ไอน้ำและความร้อนเพื่อตัดโค้งและขึ้นรูปไม้เพียงชิ้นเดียวให้ได้รูปแบบเฟอร์นิเจอร์ที่สวยงาม มีการใช้เส้นโค้งที่พลิ้วไหวไหลลื่นอย่างเหมาะสม ปรากฏให้เห็นในผลงานการออกแบบเก้าอี้ และโต๊ะที่ประกอบขึ้นจากไม้บาง ๆ แต่มีความมั่นคงแข็งแรง นอกจากนี้ ผลงานด้านการออกแบบเครื่องแก้วที่รู้จักกันไปทั่วโลกคือ Aalto Vase (แจกันอัลโต) บ้างเรียกกันว่า Savoy Vase (แจกันชาวอย) ที่เกิดจากการออกแบบลอนโค้งของแจกันแก้วให้เกิดความลื่นไหลราวเส้นโค้งของขอบน้ำทะเลอย่างงดงาม

Alvar Aalto (อัลวา อัลโต) กับแจกันแบบอัลโต

Abacus (แป้นหัวเสา)

ABACUS. แอบปะเคิส, อะบาคัส แป้นหัวเสา หมายถึง ส่วนบนสุดของหัวเสา ในภาษาฝรั่งเศสเรียกว่า Abaque มีรากศัพท์จากภาษากรีกคือ abax คำพหูพจน์ของ abacus คือ abacuses หรือ abaci เป็นส่วนที่ต่อจากหัวเสา (capital) รับโครงสร้างตอนบนของคานและเพดาน มีลักษณะแบนคล้ายแท่นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสรูปร่างคล้ายเขียง ปรากฏพบทั่วไปในสถาปัตยกรรมกรีก-โรมัน

ABBOZZO. แอบบอซโซ ภาพร่าง เป็นคำในภาษาอิตาลี หมายถึง ภาพร่าง การวาดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ABSTRACT. แอ็บสแตรก นามธรรม สิ่งที่ไม่มีความหมาย ไร้รูปไร้ลักษณะ สภาวะความเป็นนามธรรมที่แสดงสิ่งต่าง ๆ ภายในผลงานให้ผู้อ่าน ผู้ดูหรือผู้ฟังสามารถรับรู้ สัมผัส และซาบซึ้งถึงสภาวะความเป็นนามธรรมนั้นโดยไม่ต้องอธิบาย คำว่า Abstract มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Abstractus หมายถึง ผละห่างออก เคลื่อนออก เริ่มใช้คำดังกล่าวนี้ตั้งแต่สมัยกลางของอังกฤษ

ABSTRACT ART. แอ็บสแตรก อาร์ต ศิลปะนามธรรม หรือบ้างเรียกทับศัพท์ว่า “ศิลปะแอ็บสแตรก” ชื่อของแบบอย่างศิลปะตะวันตกในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นศิลปะซึ่งมีแบบอย่างที่ยกความรู้สึกหรืออารมณ์ออกจากรูปทรงที่เป็นจริงและแสดงให้ปรากฏถึงสุนทริยภาพ เป็นศิลปะที่รับรู้และซาบซึ้งได้ตามเอกัตภาพ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นอย่างเดียวกับความตั้งใจของผู้สร้างสรรค์ ศิลปะนามธรรมสร้างสรรค์ขึ้นจากสมมุติฐานที่ว่า สิ่งต่าง ๆ มีความงามอยู่ในตัวเองแล้ว กล่าวโดยสรุปคือ Abstract Art เป็นงานศิลปะที่ถ่ายทอดรูปแบบวัตถุจริงตามธรรมชาติเพียงบางส่วนหรือละทิ้งแบบจริงทั้งหมด คุณค่าของความงามอยู่ที่โครงสร้างของรูปร่าง เส้น และสี ยอมรับกันว่าจิตรกรวาซีลี คันดินสกี (Wassily Kandinsky, ค.ศ. 1866-1944) จิตรกรชาวรัสเซียเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ Abstract Art ที่สมบูรณ์แบบเป็นคนแรกกับภาพจิตรกรรมสีน้ำเมื่อ ค.ศ. 1910 หลังจากนั้นเป็นต้นมา Abstract Art ได้มีอิทธิพลต่อแนวทางของศิลปะสมัยใหม่และส่งผลกระทบต่อการออกแบบในเวลาต่อมา

ABSTRACT DESIGN. แอ็บสแตรก ดีไซน์ การออกแบบแบบนามธรรม มีความหมายถึงการแสดงออกด้านผลงานการออกแบบศิลปะประยุกต์ ที่มีความสัมพันธ์กับการแสดงออกถึงความงาม

ของโครงสร้างของรูปร่าง เส้น และสีภายในผลงานการออกแบบให้ผู้ดูสามารถรับรู้ สัมผัส และซาบซึ้งถึงความงามในสถานะความเป็นนามธรรมนั้น ลักษณะงานออกแบบ Abstract Design จึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับความงามของลายเส้นและสี นิยมใช้ในการออกแบบกราฟิกแทบทุกประเภท

ACADEMY BLUE. *อะคาเดมี่ บลู สีน้ำเงินอะคาเดมี่* รังควัตถุสีน้ำเงินที่เกิดจากการผสมของสี ultramarine (อัลตรามารีน) และ viridian (วิริเดียน) มีลักษณะสีน้ำเงินอมเขียวจากเนื้อสีผสมจากสารต่างองค์ประกอบ

ACANTHUS. *อะแคนทัส ลายอะแคนทัส* เป็นลายที่ใช้ประดับตกแต่งแบบหนึ่ง หรือหมายถึง ลวดลายประดับหัวเสา ลักษณะเป็นลายเครือเถารูปใบไม้ ในศิลปะกรีก-โรมันนิยมแกะสลักบนหัวเสาแบบคอรีนเทียน (Corinthian Order) ซึ่งมีลักษณะของการออกแบบประดิษฐ์ลายเครือเถารูปใบไม้อย่างวิจิตรงดงาม

ที่มาของลายอะแคนทัส มาจากลักษณะหยักโค้ง ส่วนใบของต้นอะแคนทัส จากข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ จัดให้อยู่ในสกุลต้นสมุนไพรรชนิดหนึ่ง มีชื่อในภาษาไทย เรียกกันว่า “เหียงอกปลาหมอ”

ประวัติศาสตร์ของลายใบอะแคนทัสมีความเก่าแก่ มากกว่า 3,000 ปี ช่างชาวกรีกนิยมสร้างสรรค์ลวดลายบนหัวเสาแบบคอรีนเทียนจากลักษณะของใบอะแคนทัสที่มีความอ่อนช้อยสวยงาม หัวเสาคอรีนเทียนที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดคือ วิหารอะพอลโลเอพิคิวเรียส (Temple of Apollo Epicurius) ที่บัสไซ บริเวณที่ราบสูงอาร์คาเดีย ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อราว 450-420 ปีก่อนคริสตกาล หลังการล่มสลายของกรีก จักรพรรดิโรมันได้รับเอาแบบอย่างหัวเสาแบบคอรีนเทียนไปใช้ในการประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมในกรุงโรม และแพร่หลายความนิยมต่อไปถึงสมัยไบแซนไทน์ โรมานีสก์ กอทิก เรอเนสซองส์ และจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

Acanthus (ลายอะแคนทัส)
บนหัวเสาคอรีนเทียน

ลายใบอะแคนทัส

บันทึกจากหนังสือของนักเขียนชาวโรมันนาม วิทรูเวียส (Vitruvius, ประมาณ 75-15 ปีก่อนคริสตกาล) อ้างถึงที่มาของหัวเสาโครินเทียนว่ามาจากการประดิษฐ์คิดค้นโดยสถาปนิกและประติมากรชาวกรีกคือ แคลลิมาคัส (Callimachus) โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการสะดุดตามองไปเห็นตะกร้าของหญิงสาวที่ปักคลุมไปด้วยใบอะแคนทัสเลื้อยพันกับลายสานของตะกร้าอย่างสวยงาม จนนำไปสู่การออกแบบหัวเสาที่ผสมผสานระหว่างลายสานของตะกร้ากับความต้นเล็กของใบอะแคนทัสเรียกกันว่า “โครินเทียน”

ACAROID RESIN. แอครอยด์ เรซิน ยาชัดเงา ยางไม้สีแดงหรือสีเหลือง มีลักษณะสีที่เข้ม ใช้ในการทำน้ำมันชักเงาบนเฟอร์นิเจอร์

ACCENT RUG. แอคโนเซนท์ รุก พรหมพื้นเล็ก เป็นพรหมที่ใช้ในการปูพื้นส่วนใดส่วนหนึ่งของห้อง เช่น บริเวณหน้าเตียง หน้าเตาผิง หน้าห้องน้ำ หรือปูใต้โต๊ะกลางห้องรับแขก เป็นต้น

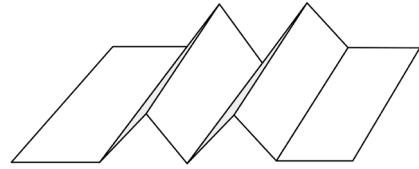
ACCIDENTAL LIGHT. แอคโนซิเดนทัล ไลท์ แสงอุบัติเหตุ หมายถึงผลกระทบของแสงที่ส่องสว่างมากกว่าแสงเดิมจากดวงอาทิตย์ ตัวอย่างเช่น แสงพระอาทิตย์ส่องสว่างเป็นประกายลำแสงเจิดจ้าผ่านหมู่เมฆบนท้องฟ้า คำว่า Accidental light ยังนิยมใช้ในความหมายทางศิลปะและการออกแบบ เช่น แสงที่ปรากฏในงานจิตรกรรม โดยไม่ใช่เป็นแสงที่เกิดจากดวงอาทิตย์ตามธรรมชาติ แต่เป็นแสงที่เกิดจากแสงไฟหรือแสงสะท้อนที่ตกกระทบพื้นผิวของวัตถุ และภาพถ่ายของดอกไม้ต้นไม้ อาคารที่สามารถจับแสงสีหรือลำแสงตกกระทบในยามค่ำคืน เป็นต้น

ACCORDION DOORS. แอคโนคอร์เดียน ดอร์ บานพับม, ประตูบานพับม หมายถึงประตูพับแบบซิกแซก ใช้ทางการออกแบบตกแต่งภายใน สำหรับปิด-เปิดหรือกั้นแยกส่วนต่าง ๆ ของห้องออกจากกัน เช่น กั้นพื้นที่ประตูห้องนอนกับระเบียง เป็นต้น และเนื่องจากบานพับมมีลักษณะบานพับคล้ายหีบเพลงชัก หรือ แอคโนคอร์เดียน (accordion) จึงทำให้เรียกประตูดังกล่าวว่า Accordion Doors

Accordion Doors (บานพับม, ประตูบานพับม)

ACCORDION FOLD. แอคคอร์ดเดียน โฟลด์ การพับแบบหีบเพลง เป็นแบบหนึ่งของการพับกระดาษหรือสิ่งพิมพ์แบบ 4 ส่วนที่มีรูปทรงคล้ายหีบเพลง หรือแอคคอร์ดเดียน (Accordion) ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีตะวันตกชนิดหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การพับโบรชัวร์แบบ Accordion Fold (พับแบบหีบเพลง) เป็นต้น

Accordion Fold (พับแบบหีบเพลง)

ACCORDION FOLDING DOORS. แอคคอร์ดเดียน โฟลดิ้ง ดอร์ ผนังพับแบบบานเฟี้ยม มีลักษณะคล้ายกับ Accordion Doors (ประตูบานเฟี้ยม) แต่จะมีขนาดความกว้างใหญ่กว่า ใช้เป็นการแบ่งพื้นที่ที่ต้องการปิด-เปิด หรือกั้นแยกส่วนออกจากกัน เช่น กั้นผนังห้องนอนออกจากพื้นที่ของห้องนั่งเล่น เป็นต้น

ACETATE. อะซิเตท เส้นใยสังเคราะห์ มีคุณสมบัติเป็นมันวาวคล้ายผ้าไหม นุ่มนวล น้ำหนักเบา เหมาะสมในการทอเป็นเสื้อผ้า หรือใช้ในการสร้างสรรค์งานประดิษฐ์อื่น ๆ

ACROTERION. อะโครโทเรียน หรือ ACROTERIUM.

อะโครโทเรียน เครื่องประดับมุมจั่ว มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกคือ akroterion แปลว่า ส่วนปลายด้านบน หมายถึงส่วนประกอบตกแต่งอย่างหนึ่งของสถาปัตยกรรมตะวันตกบนฐานแบนของบริเวณหลังคาหรือบริเวณจั่วของอาคารที่เรียกว่า “acroter (อะโครเตอร์)” อาจสร้างขึ้นเป็นประติมากรรมลายประดับรูปใบปาล์ม แผ่นรูปปรีติหรือดอกไม้บาน ฯลฯ

Acroterion (เครื่องประดับมุมจั่ว)

ACRYLIC COLOUR. อะคริลิก คัลเลอร์ สีอะคริลิก บ้างเรียกว่า Acrylic paint เป็นสีที่มีคุณสมบัติพิเศษ มีส่วนผสมของสารพลาสติกพอลิเมอร์ (Polymer) จำพวกอะคริลิก (Acrylic) ซึ่งมีคุณสมบัติแห้งเร็ว ตลอดจนยึดติดกับพื้นผิวได้ดี สามารถละลายน้ำได้ เมื่อแห้งจะทนทานและกันน้ำ ทำให้สีอะคริลิกเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง เพราะมีความทึบแสงคล้ายสีน้ำมัน และยังสามารถเจือจางกับน้ำ ทำให้มีลักษณะกึ่งโปร่งแสงคล้ายสีน้ำ ดังนั้น ในด้านศิลปะและการออกแบบ สีอะคริลิกถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย คุณสมบัติของสีอะคริลิกเป็นประโยชน์ต่อการนำมาช่วยซ่อมแซมจิตรกรรมที่ชำรุดเสียหายให้กลมกลืนกับของเดิม ศิลปินร่วมสมัยนิยมนำมาใช้เป็นสื่อในการวาดภาพระบายสี เพราะแห้งไว และสีสดใส

ที่มาของ Acrylic colour (สีอะคริลิก) เกิดขึ้นในช่วงราว ค.ศ. 1934 เมื่อมีการผลิตสีสังเคราะห์ acrylic resin (อะคริลิกเรซิน) ซึ่งได้รับการพัฒนาจากบริษัทเคมี BASF ของเยอรมนี และนำออกใช้ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1940 ก่อนที่จะผลิตเป็นสินค้าในเชิงพาณิชย์เมื่อราว ค.ศ. 1950 โดยเรียกว่า “Aquatec” จนกระทั่งใน ค.ศ. 1953 จึงมีการผลิตสีอะคริลิกเพื่อใช้ในทางจิตรกรรมสำหรับศิลปิน จนกระทั่งปัจจุบันนี้ สีอะคริลิกถูกพัฒนาจนกลายเป็นสื่อเนกประสงค์ที่มีคุณสมบัติหลากหลาย สามารถนำมาใช้ทั้งสีในงานจิตรกรรมและการออกแบบ ระบายได้บนวัสดุทุกพื้นผิว โดยการผลิตสีอะคริลิกแบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

- Professional acrylics หรือ Artist acrylics ผลิตและออกแบบขึ้นสำหรับมืออาชีพ เนื้อสีจะไม่ทำปฏิกิริยาทางเคมีกับน้ำ รังสีอัลตราไวโอเลต และอากาศ ความเข้มของเม็ดสีจะไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อแห้งแล้ว
- Student acrylics ผลิตและออกแบบขึ้นสำหรับการใช้งานทั่วไปสำหรับกลุ่มนักเรียน-นักศึกษาทางศิลปะ มีราคาถูก แต่มีความเข้มข้นของเม็ดสีต่ำกว่า แต่ยังคงคุณสมบัติพื้นฐานของสีอะคริลิก

ADAMESQUE. *อาดัมเมสก์* ลายอาดัม เป็นอีกชื่อเรียกหนึ่งที่ใช้เรียกรูปแบบการออกแบบตกแต่งภายใน และรูปแบบสถาปัตยกรรมที่นิยมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 (ดู **ADAM STYLE** หน้า 8)

ADAM, JAMES. เจมส์ อาดัม (James Adam, ค.ศ. 1732-1794) สถาปนิกและนักออกแบบเครื่องเรือนชาวสกอต เป็นน้องชายคนเล็กของ 3 พี่น้องตระกูลอาดัม (Adam Brothers) ผู้บุกเบิกการออกแบบอาดัมสไตล์เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 18 มีผลงานหนังสือที่เขียนร่วมกับพี่ชายคนรองคือ โรเบิร์ต อาดัม ชื่อ “รวมผลงานสถาปัตยกรรมของโรเบิร์ตและเจมส์ อาดัม” ตีพิมพ์ในระหว่าง ค.ศ. 1773-1822 และกลายเป็นผลงานเล่มสำคัญของแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมและการออกแบบตกแต่งภายในอาดัมสไตล์

ตัวอย่างผลงานทางสถาปัตยกรรมของเจมส์ อาดัมที่ทำงานร่วมกับพี่ชาย (โรเบิร์ต อาดัม) อาทิ ปราสาทเวดเดอร์เบิร์น (Wedderburn Castle) ในระหว่าง ค.ศ. 1771-1775 และผลงานออกแบบเดี่ยวของตนเองที่ Portland Place กรุงลอนดอน เมื่อ ค.ศ. 1794 รวมทั้งการออกแบบอาคารอีกหลายหลังที่เมืองกลาสโกว์ ประเทศสกอตแลนด์

ADAM, JOHN. จอห์น อาดัม (John Adam, ค.ศ. 1721-1792) สถาปนิกชาวสกอต เป็น 1 ใน 3 พี่น้องตระกูลอาดัม (Adam Brothers) ผู้บุกเบิกการออกแบบอาดัมสไตล์ (Adam style) เมื่อ

คริสต์ศตวรรษที่ 18 ในกลุ่มพี่น้องตระกูลอาดัมนั้น จอห์น อาดัมเป็นพี่ชายคนโต เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ให้คำแนะนำต่อน้องชายอีก 2 คนคือโรเบิร์ตและเจมส์ อาดัม ทำให้แนวทางการออกแบบอาดัมสไตล์ได้รับการพัฒนาจนมีเอกลักษณ์แบบอย่างของตนเองในเวลาต่อมา

ตัวอย่างผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมที่มีชื่อเสียงของเขา อาทิ คฤหาสน์หลายหลังในแคว้นเอดินบะระ และคฤหาสน์มิลตัน (Milton House) ในโอลด์ทาวน์

ADAM, ROBERT. โรเบิร์ต อาดัม (Robert Adam, ค.ศ. 1728-1792) สถาปนิกและนักออกแบบชาวสกอต เป็น 1 ใน 3 พี่น้องตระกูลอาดัมที่มีชื่อเสียงมากที่สุด เขาเป็นทั้งสถาปนิกคนสำคัญ เป็นนักออกแบบตกแต่งภายใน และออกแบบเครื่องเรือนอาดัมสไตล์ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 ค.ศ. 1754 เขาได้เดินทางไปกรุงโรม ประเทศอิตาลี และได้ใช้เวลาอยู่ที่นั่นนานถึง 5 ปี เข้าศึกษากับ ชาร์ลส์-หลุยส์ เคลริสโซ (Charles-Louis Clérissieu) จิตรกรและสถาปนิกชาวฝรั่งเศส และจิโอวานนี บัตติस्ता ปิรานีซี (Giovanni Battista Piranesi) จิตรกรเอกชาวอิตาลี ทั้งสองล้วนเป็นบุคคลสำคัญในฐานะผู้บุกเบิกศิลปะนีโอคลาสสิกของยุโรปช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18

ในช่วงศึกษาอยู่ในอิตาลี โรเบิร์ต อาดัมได้ศึกษาซากปรักหักพังและร่องรอยของการก่อสร้างพระราชวังของจักรพรรดิไดโอเคลเซียนแห่งโรมันอย่างละเอียด เมื่อเขาเดินทางกลับมายังกรุงลอนดอน จึงได้รวบรวมความรู้และประสบการณ์เขียนหนังสือเล่มสำคัญเมื่อ ค.ศ. 1764 ชื่อ “ซากพระราชวังของจักรพรรดิไดโอเคลเซียนที่เมืองสปาลาโตในแคว้นแดลเมเชีย (Ruins of the Palace of the Emperor Diocletian at Spalatro in Dalmatia)” หนังสือเล่มนี้นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิวัติรูปแบบสถาปัตยกรรมอังกฤษไปสู่คตินิยมแบบนีโอคลาสสิก เพราะหลังจากนั้นมา ได้เกิดกระแสความนิยมและลอกเลียนแบบสิ่งก่อสร้างของโรมันอย่างกว้างขวางในอังกฤษและสกอตแลนด์

ต่อมา โรเบิร์ต อาดัม ได้มีผลงานเขียนหนังสือรวม 3 เล่ม ซึ่งเขียนร่วมกับน้องชายคือเจมส์ อาดัม ชื่อว่า “รวมผลงานสถาปัตยกรรมของโรเบิร์ต และเจมส์ อาดัม” ตีพิมพ์ในระหว่าง ค.ศ. 1773-1822 ยิ่งทำให้แนวทางอาดัมสไตล์แพร่หลายสู่ยุโรปมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างผลงานทางสถาปัตยกรรมของโรเบิร์ต อาดัมที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง อาทิ คฤหาสน์ไซออน (Syon House) และปราสาทคัลแอนน์ (Culzean Castle) แต่ที่มีชื่อเสียงมากเป็นพิเศษคืองานด้านการออกแบบตกแต่งภายในด้วยรูปแบบอาดัมสไตล์ ได้แก่ ห้องแต่งตัวอีทรัสคัน (Etruscan Dressing Room) ในคฤหาสน์ออสเตอร์ลี การออกแบบผนัง เพดาน และเครื่องเรือนภายในคฤหาสน์เดอร์บี (Derby House) ที่จัตุรัสโกรฟเนอร์ และคฤหาสน์โฮมเฮาส์ (Home House) ที่จัตุรัสพอร์ตแมน กรุงลอนดอน เป็นต้น

ภายใต้การสร้างสรรค์อาดัมสไตล์ด้วยการออกแบบแบบสมมาตร ใช้เส้นตรงอันเรียบง่ายให้อารมณ์อันละมุนละไมสบายตา วางจังหวะไม่ซับซ้อน บอบบางแต่ไม่ทำให้ทึบตัน ลวดลายต่าง ๆ นั้นล้วนแล้วแต่นำมาจากลายของโรมัน ทำให้อิทธิพลการออกแบบอาดัมสไตล์ของโรเบิร์ตอาดัม ได้กลายมาเป็นผู้นำของสถาปัตยกรรมการตกแต่งภายใน และการออกแบบเครื่องเรือนตะวันตกทั่วทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือ

ADAM STYLE. *อาดัม สไตล์ กระบวนแบบอาดัม, แบบอย่างอาดัม* หรือบ้างเรียกว่า Adamesque และ Style of the Brothers Adam เป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนแบบนีโอคลาสสิก (neoclassical style) เมื่อสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยใช้เรียกงานด้านการออกแบบตกแต่งภายใน และสถาปัตยกรรมที่แพร่หลายและได้รับความนิยมในยุโรปช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยเฉพาะในประเทศอังกฤษ สกอตแลนด์ รัสเซีย มีที่มาจากผลงานของ 3 พี่น้องชาวสกอตในตระกูลอาดัม (Adam Brothers) ได้แก่ จอห์น อาดัม (John Adam) โรเบิร์ต อาดัม (Robert Adam) และเจมส์ อาดัม (James Adam) ทั้งสามเป็นบุตรชายของวิลเลียม อาดัม (William Adam, ค.ศ. 1689-1748) สถาปนิกเชื้อสายสกอตคนสำคัญ

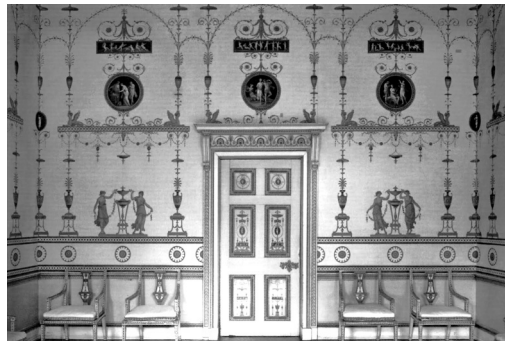
การออกแบบอาดัมสไตล์ ที่มีชื่อเสียงนั้น เป็นการพัฒนารูปแบบใหม่ให้เกิดขึ้นในการออกแบบสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภายใน อาทิ การออกแบบผนังกำแพง เพดาน เตาผิง เครื่องเรือน ลวดลายพื้นพรม ที่มาของการสร้างสรรค์ให้กลายมาเป็นอาดัมสไตล์นั้น เริ่มจากช่วงที่พี่น้องตระกูลอาดัมอันได้แก่ โรเบิร์ต อาดัม และเจมส์ อาดัม เดินทางไปยังอิตาลีและแดนเมดิเตอร์เรเนียน ในช่วง ค.ศ. 1750-1755 พวกเขาได้ศึกษาร่องรอยของอารยธรรมของโรมันโบราณ และเมื่อกลับไปยังอังกฤษ จอห์น อาดัมซึ่งเป็นพี่ชายคนโตได้ให้คำแนะนำแก่น้องชายทั้งสอง และผลักดันให้เขียนหนังสือเล่มสำคัญคือ “รวมผลงานสถาปัตยกรรมของโรเบิร์ต และเจมส์ อาดัม (*The Works in Architecture of Robert and James Adam*)” ตีพิมพ์ในระหว่าง ค.ศ. 1773-1822 เป็นการรวบรวมผลงานภาพร่างและภาพถ่ายเส้นจากผลงานออกแบบสถาปัตยกรรมและอาคารของพี่น้องตระกูลอาดัม ปัจจุบันนี้ หนังสือชุดนี้ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 3 เล่ม กลายเป็นหนังสือทรงคุณค่าเล่มสำคัญของแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมและการออกแบบตกแต่งภายในกระบวนแบบอาดัมหรืออาดัมสไตล์

ลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมและการออกแบบตกแต่งภายในแบบอาดัมสไตล์เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะนีโอคลาสสิก เน้นในหลักความสมมาตร (symmetry) ใช้หลักการประยุกต์จากรูปแบบโรโกโกและบาโรกให้ลดความซับซ้อนลง นำให้เกิดความรู้สึกถึงความโปร่งเบา และงามสง่า มีความบอบบางแต่ไม่ทึบตัน ทุกอย่างดูโปร่งสบายตา มีการออกแบบด้วยการใช้โทนสีเฉียวอ่อน

คราม เขียวมะนาว ม่วงชมพู และแดงน้ำตาล บนผนังเพดานโค้ง และยอดโดม ทำให้เกิดอิทธิพลต่อแบบอย่างสถาปัตยกรรมจอร์เจียน (Georgian architecture) ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1720-1840

เอกลักษณ์ในแบบอย่างของอาดัมส์สไตล์มาจากการออกแบบให้เกิดความลงตัวของสัดส่วนทางคณิตศาสตร์ ผสมผสานลวดลายประดับตกแต่งด้วยรายละเอียดแบบนีโอ-กอทิก (Neo-Gothic) บนพื้นที่ที่งามสง่าแบบคลาสสิก บางครั้งยังผสมลายแบบอียิปต์และอิทรัสคัน ช่วยให้เกิดส่วนรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่แปลกใหม่ ทำให้กระแสนิยมแบบอาดัมส์สไตล์กลายมาเป็นการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมโรมันมาใช้อย่างเหมาะสมกับวิถีชีวิตแบบชาวอังกฤษสมัยนั้นได้อย่างลงตัว

การออกแบบอาดัมส์สไตล์เริ่มเสื่อมความนิยมลงในราว ค.ศ. 1795 และในไม่ช้าก็ถูกแทนที่ด้วยรูปแบบใหม่ที่เรียกกันว่า “รีเจนซีสไตล์ (Regency style)”

Adam style (กระบวนแบบอาดัม) ห้องแต่งตัวแบบอิทรัสคัน โดยโรเบิร์ต อาดัม

ADDAMS, CHARLES. ชาร์ลส์ อัดัมส์ (Charles Addams, ค.ศ. 1912-1988) หรือ Charles Samuel “Chas” Addams นักวาดการ์ตูนชาวอเมริกันเกิดที่เมืองเวสต์ฟิลด์ รัฐนิวเจอร์ซีย์ ชาร์ลส์อัดัมส์มีชื่อเสียงจากการสร้างบุคลิกตัวการ์ตูนที่มีความมืดมน มีความลึกลับ และอารมณ์ขันแบบน่ากลัวหรือตลกร้าย การ์ตูนที่โด่งดังและรู้จักกันดีของเขาก็คือ “อัดัมส์ แฟมิลี (The Addams Family)” ซึ่งมีการนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์ ภาพยนตร์ รวมทั้งละครบรอดเวย์ เนื้อหาของการ์ตูนครอบครัวอัดัมส์เป็นการสะท้อนถึงสังคมอเมริกันกับครอบครัวร่ำรวยที่เลดูผิดปกติ พวกเขาจะแยกตัวออกจากสังคม ทำตัวแปลกประหลาด ลึกลับ น่ากลัว และไม่แยแสสนใจใคร ๆ

ผลงานการ์ตูนที่สร้างชื่อเสียงให้กับชาร์ลส์ อัดัมส์ เรื่อง The Addams Family (อัดัมส์ แฟมิลี)

ADJUSTABLE TRIANGLE. แอดจัสต์เทเบิล ไทรแองเกิล ไม้ฉากสามเหลี่ยมปรับมุม หรือไม้ฉากปรับองศา เป็นเครื่องมือสำหรับเขียนแบบรูปสามเหลี่ยม สามารถปรับมุมทำองศาต่างระดับ โดยมีขีดบอกมาตราส่วนขององศาอยู่ระหว่างขาทั้งสองข้าง

ADOBE. อะโดบี หรือ ADOBE BRICK. อะโดบี บรีค อิฐดินดิบ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างทำมาจากดิน ทำขึ้นเป็นแท่งสี่เหลี่ยมแบบอิฐ ตากแห้งโดยไม่ผ่านกระบวนการทางความร้อนหรือการเผา

ADVANCING AND RETREATING COLOUR. แอดวานซ์ซิง แอนด์ รีทรีทิง คัลเลอร์ ความเคลื่อนไหวไปเบื้องหน้าและการถดถอยของสี เป็นคุณสมบัติของสีที่ปรากฏในธรรมชาติ ได้แก่ กลุ่มสีร้อนหรือสีอุ่น ได้แก่ สีแดง สีส้ม และสีเหลือง ย่อมดูใกล้ตามากกว่ากลุ่มสีเย็น เช่น สีเขียว สีน้ำเงิน และสีม่วงที่แลดูไกลมากกว่า Advancing and retreating color มีการนำประยุกต์มาใช้ในการงานศิลปะและงานออกแบบจำนวนมาก เพื่อให้ก่อเกิดมิติทัศนียภาพเชิงสี (colour perspective)

ADVERTISEMENT. แอดเวอร์ไทส์เมนต์ งานโฆษณา ความหมายแรกหมายถึง การกระทำหรือกระบวนการโฆษณา ความหมายที่ 2 หมายถึง การป่าวประกาศให้ทราบถึงสินค้าหรือการแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องการขาย

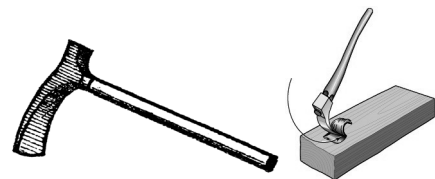
ADVERTISING. แอดเวอร์ไทซิง การโฆษณา การเผยแพร่ข้อความออกไปยังสาธารณชน ป่าวร้อง ป่าวประกาศ การโฆษณาจึงเป็นรูปแบบของการสื่อสารทางการตลาด ใช้เพื่อส่งเสริมหรือขายสินค้าหรือบริการ คำว่า Advertising มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า ad vertere แปลว่า หันไปทาง (to turn toward) ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการชี้นำหรือโน้มน้าวให้เกิดความสนใจในสิ่งที่มุ่งหมาย

ประวัติศาสตร์ของการโฆษณาย้อนกลับไปถึงสมัยอียิปต์ที่มีการใช้กระดาดปาปิรัสในการเขียนข้อความข่าวสารหรือบอกกล่าวการขายสินค้าบนกำแพง ส่วนการส่งข่าวสารในเชิงพาณิชย์และแจ้งข่าวทางการเมืองมีการค้นพบจากซากเมืองปอมเปอีและอาระเบียโบราณ ในจิตรกรรมบนกำแพงสมัยกรีกและโรมันจึงพบร่องรอยการป่าวประกาศเพื่อขายสินค้า รวมทั้งหลักฐานการแสดงให้เห็นถึงการค้าขายที่พบในอีกหลายแห่งทั่วโลก อาทิ อินเดียโบราณ และบางส่วนของทวีปเอเชีย แอฟริกา และอเมริกาใต้ ทำให้ประจักษ์ถึงลักษณะของการโฆษณาอันเป็นหลักฐานขั้นต้นที่มีมาช้านาน ข้อมูลที่มีบันทึกเกี่ยวกับการโฆษณาที่ชัดเจนที่สุดคงได้แก่หลักฐานจากบันทึกของจีนที่กล่าวถึงในบทกวีโบราณที่เก่าแก่ประมาณ 1,100-700 ปีก่อนคริสตกาล ในบทกวีนั้นมีการกล่าวถึงการเป่าขลุ่ยไม้ไผ่เพื่อชักชวนให้ชาวบ้านหันมาสนใจซื้อลูกกวาด ซึ่งเป็นรูปแบบการโฆษณาแบบง่าย ๆ ในสมัยก่อน ต่อมาจึงได้พบหลักฐานของการเขียนประกาศข่าวสารด้วยหมึกบนกระดาด

อันเป็นส่วนสำคัญที่เห็นได้ถึงการเผยแพร่แจ้งข่าวไปสู่สาธารณชน และหลักฐานสำคัญที่เป็นที่ยอมรับกันในปัจจุบันก็คือ แผ่นประทับที่ทำจากทองแดงในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 10-13) พบที่เมืองจีหนาน มณฑลซานตง มีลักษณะเป็นรูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส แกะสลักเป็นรูปสัญลักษณ์กระต่ายกับตัวอักษรว่า “ร้านจำหน่ายเข็มตระกูลหลิว” และข้อความว่า “เราขายเหล็กแท่งคุณภาพสูงและผลิตเข็มคุณภาพเยี่ยม” ได้รับยอมรับว่าเป็นหลักฐานที่ชัดเจนที่สุดและเก่าแก่ที่สุดของโลก แสดงให้เห็นถึงการระบุถึงยี่ห้อสินค้าและข้อความโฆษณาที่ชัดเจนที่สุดในทวีปยุโรปช่วงสมัยยุคกลาง หมู่บ้านและเมืองมีการขยายตัวจากประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านตัวอักษรได้ จึงทำให้เกิดการใช้ตราสินค้าแทนความหมายเพิ่มมากขึ้น ในสมัยนี้ การซื้อขายสินค้าจำเป็น เช่น เสื้อผ้า รองเท้า ผัก และผลไม้ถูกนำมารวมกันไว้ในจุดตัดของถนน ซึ่งมีความสะดวกในการนัดหมายรวมกันในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า กลายเป็นการเริ่มต้นของตลาดการค้าที่ต้องป่าวประกาศและโฆษณาจากผู้ขายถึงผู้ซื้อโดยตรง มีการกล่าวถึงไว้ในบทกวี “Les Crieries de Paris” สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 13 เขียนโดย กิโยม เดอ ลา วิลเนอว (Guillaume de la Villeneuve) จนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 18 จึงเริ่มมีการโฆษณาบนหน้าหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ในประเทศอังกฤษ คริสต์ศตวรรษที่ 18 ธุรกิจการโฆษณาก็ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จากการโฆษณาบนหนังสือพิมพ์ก็พัฒนาไปสู่การขายด้วยแค็ตตาล็อกสินค้าส่งไปตามบ้าน และในที่สุด ธุรกิจการโฆษณาก็เข้าสู่การแข่งขันและเกิดสื่อโฆษณาหลากหลายรูปแบบตามมา อาทิ นิตยสาร หนังสือ ใบปลิว วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์

ADZ, ADZE. แอดซ ฝัก ชื่อเครื่องมือสำหรับถากไม้ ชนิดหนึ่งมีรูปร่างคล้ายจอบ มีแนวคมตั้งฉากกับด้ามจับ จึงเหมาะกับการใช้เป็นตัวเครื่องมือถากไม้ไม่มีด้ามคล้ายจอบ แต่คมกว่าจอบ เกิดจากการประดิษฐ์ของมนุษย์ที่เชื่อว่า มีมานานตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ และปรากฏค้นพบในหลายภูมิภาคทั่วโลกในลักษณะเดียวกัน

Adz, Adze (ฝัก)

AERIAL ADVERTISING. แอเรียล แอดเวอร์ไทซิง โฆษณาทางอากาศ หมายถึงสื่อโฆษณาบนพาหนะทางอากาศ เป็นรูปแบบหนึ่งของการออกแบบสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ มีความหมายครอบคลุมถึงพาหนะทางอากาศ ได้แก่ อากาศยาน (aircraft) เรือเหาะ (airship) บอลลูน (balloon) และอากาศยานที่ควบคุมจากระยะไกล หรือโดรน (Drone) โดยการสร้างสรรค์ ขนส่ง หรือการนำออกแสดงด้วยสื่อและภาพให้ปรากฏเครื่องหมายป้าย สัญลักษณ์ และตราสินค้า

AFRICAN MASKS. แอฟริกัน มาสก์ หน้ากากแอฟริกัน หมายถึงหน้ากากพื้นเมืองของชาวแอฟริกัน (Traditional African masks) ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบพิธีกรรมและงานเฉลิมฉลองตามคติความเชื่อทางวัฒนธรรมและศิลปกรรมของชาวแอฟริกัน แม้ว่าในทวีปแอฟริกาจะประกอบไปด้วยหลาย ๆ ชนเผ่า แต่มีลักษณะของการแสดงออกทางการสร้างหน้ากากพื้นเมืองที่คล้ายคลึงกัน และมีบางสิ่งบางอย่างของความคิดที่เป็นแนวทางเดียวกัน วัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวแอฟริกันมีความเชื่อว่า ผู้สวมใส่หน้ากากคือร่างทรงที่สามารถติดต่อกับดวงวิญญาณ การสวมหน้ากากคือการปกปิดตัวตนของมนุษย์ กลายมาเป็นทูตสื่อสารในโลกแห่งวิญญาณและเทพเจ้าตามความเชื่อของชนเผ่า หน้ากากของชาวแอฟริกันจึงแฝงความหมายถึงจิตวิญญาณ ความเชื่อเรื่องอำนาจเร้นลับ ตามคติความเชื่อของชนเผ่าที่มาช้านานนับศตวรรษ ทำให้มีการใช้สวมหน้ากากในการเต้นรำหรือประกอบพิธีต่าง ๆ เช่น การเกิด การแต่งงาน พิธีศพ และการบวงสรวง

วัสดุที่ใช้ประกอบสร้างขึ้นเป็นหน้ากากพื้นเมืองของชาวแอฟริกัน ส่วนใหญ่ทำขึ้นจากไม้และได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยสอนกรรมวิธีการแกะสลักไม้จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง การแกะสลักหน้ากากมีขนาดใหญ่กว่าใบหน้าของผู้สวมใส่ มีทั้งรูปทรงกลม และยาวรี บ้างมีส่วนปลายด้านบนและล่างเรียวแหลม เจาะส่วนดวงตา ช่องจมูก และปาก เพื่อให้สามารถมองเห็น หายใจ และส่งเสียง หน้ากากเหล่านี้นิยมใช้ลวดลายเรขาคณิต มีการประดับตกแต่งจากวัสดุธรรมชาติ เช่น เชือก ลูกปัด ฟาง ขนสัตว์ ฯลฯ ตกแต่งรายละเอียดอย่างแปลกประหลาดและพิลึกพิลั่น

African masks (หน้ากากแอฟริกัน) ของชนเผ่าคูบา

ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 หน้ากากแอฟริกันได้แพร่หลายไปสู่ทวีปยุโรป กลายเป็นแรงบันดาลใจและมีอิทธิพลต่อศิลปินสมัยใหม่ในยุโรปและสหรัฐอเมริกา อาทิ บาซคานิยม (Cubism), คติโฟวิสต์ (Fauvism) และลัทธิสำแดงพลังอารมณ์ (Expressionism) ตัวอย่างเช่น ผลงานศิลปะของปาโบล ปิกัสโซ (Pablo Picasso) กับงานจิตรกรรมเมื่อ ค.ศ. 1907 ชื่อภาพ “Head of a Woman” และ “Head of a Man”

AGALMATOLITE. อะกาลมาโตไลต์ หินอะกาลมาโตไลต์ หินเนื้ออ่อนหรือละเอียด มีลักษณะออกสีเทา บ้างมีสีเขียวหรือสีเหลืองในทางตะวันออก ช่างชาวจีนนิยมนำมาใช้แกะสลักเป็นประติมากรรมรูปเจดีย์หรือรูปเหมือนสลักหินอื่น ๆ ทำให้หิน Agalmatolite จึงเรียกกันว่า “Pagodite (พาโกโดต์)”

AGANO WARE. *อาคะโนะ แวร์* ภาชนะดินเผาอาคะโนะ หรือในภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า อาคะโนะยากิ (Aganoyaki) เป็นเครื่องปั้นดินเผาโบราณที่มีประวัติมากกว่า 500 ปี มีผิวสีเขียวคราม ช่วยรักษาอุณหภูมิของน้ำเมื่อเทลงใน ภาชนะ จึงนิยมใช้ประกอบพิธีชงชา โดยมีแหล่งเตาเผาอยู่ที่เมืองฟุกุชิ จังหวัดฟุกุโอะกะ ตามประวัติกล่าวว่ามาจากการคิดค้นโดยไดเมียว “โฮโซคาวะ ชันไซ (Hosokawa Sansai, ค.ศ. 1563-1645)”

Agano ware (ภาชนะดินเผาอาคะโนะ)

AGATE. *อาเกต โมรา, หินโมรา* เป็นหินที่นิยมนำมาทำเป็นอัญมณีชนิดหนึ่ง จัดเป็นประเภทหนึ่งของแร่รัตนชาติในกลุ่มของแคลเซโดนี (Chalcedony) มีส่วนประกอบของซิลิกา (Silica) จึงมีความแข็งแรงสูง คงทนต่อการสึกหรอ มีหลายสีหลายรูปร่าง มักมีลายเป็นชั้น ๆ คล้ายวงปีของต้นไม้ ลายโค้งเป็นระลอกคลื่น มีลักษณะโครงสร้างแบบเส้นใยทำให้เกิดการสะท้อนแสง และด้วยเหตุนี้จึงทำให้ โมราหรืออาเกต (agate) มีหลายสี อาทิ สีขาว เทา ฟ้า ส้ม แดง และดำ นิยมนำมาสร้างเป็นเครื่องประดับตกแต่งร่างกาย โดยเฉพาะสียาอ้อมเทาเป็นสีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

ที่มาของชื่อคำว่า “อาเกต (agate)” ตั้งตามการค้นพบของนักปรัชญาและนักธรรมชาติวิทยากรีกคือ เทโอฟาสตัส (Theophrastus, 371-287 ปีก่อนคริสตกาล) ผู้ค้นพบหินชนิดนี้ตามแนวหินชายฝั่งแม่น้ำอคาเตส (Achates river)

AIRBRUSH. *แอร์บรัช พู่กันลม, พู่กันพ่นสี* เป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งสำหรับการทำงานด้านจิตรกรรม ภาพโฆษณา งานพลาสติก แก้ว และงานศิลปะประยุกต์ที่หลากหลาย มีลักษณะคล้ายปากกาพู่กัน หรือปากกาหมึกซึมขนาดใหญ่ ด้านบนมีภาชนะใส่สีหรือของเหลวขนาดประมาณ 1 ออนซ์ ด้านปลายมีสายโยงกับสายยางต่อกับปั๊มลม (Mini Compressor) แรงดันจากของลมจะทำให้สีที่พ่นออกจากปากพู่กันลม ทำให้มีความละเอียดสูง สามารถไล่น้ำหนักอ่อน-แก่ได้ง่าย สีสันมีความเรียบเนียน ที่มาของ Airbrush เกิดขึ้นจากคิดประดิษฐ์ของ ฟรานซิส เอ็ดการ์ด์ แสตันเลย์ (Francis Edgar Stanley, ค.ศ. 1849-1918) นักธุรกิจจากรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา ได้รับการจดสิทธิบัตรเมื่อ ค.ศ. 1876 และเมื่อผลิตเป็นสินค้าเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์งานศิลปะและการออกแบบ ทำให้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20

AJOURE. *อะจัวร์ ลายฉลุ* เป็นคำในภาษาฝรั่งเศส เป็นแบบอย่างหนึ่งของการออกแบบอัญมณีและเครื่องประดับประเภทจี๋ เข็มกลัด และสร้อยคอ การเจาะฉลุแบบ Ajoure จะทะลุออกด้านหลัง เพื่อ

Ajoure (ลายฉลุ) บนเปลือกไข่

ให้เกิดช่องว่าง เป็นการสร้างลวดลายแบบฉลุโปร่ง ใช้ในการทำ ลวดลายบนวัสดุประเภทเงิน ทองคำ ไม้ และรวมไปถึงงานถัก ลายลูกไม้บนเสื้อผ้า

AKUABA DOLL. อาควา ดอล ตุ๊กตาอาควา ทำจากไม้ ระบายสีดำ เป็นตุ๊กตาพื้นเมืองของ ประเทศกานา ทางทิศตะวันตกของทวีปแอฟริกา มีความสูงประมาณ 8-15 นิ้ว (20-24 เซนติเมตร) ศีรษะกลมโต ใบหน้าแบน ส่วนลำตัวและแขนมีรูปร่างคล้ายกากบาท ลำตัวยาวและมีหน้าอกเล็ก ๆ (เพราะส่วนใหญ่สร้างให้เป็นรูปของเด็กผู้หญิง) บ้างมีเฉพาะแขน และบ้างมีทั้งแขนขาครบถ้วน ส่วนใหญ่มักมีลูกปัดหรือห่วงวงกลมคล้องรอบคอ และที่สำคัญก็คือ ตุ๊กตาอาความักมีเส้นด้าย สีแดงคล้องคอหรือแขน-ขาไว้ด้วย นอกจากนี้ ตุ๊กตาอาควายังเป็นสัญลักษณ์แห่งการขอบุตร การตั้งครรภ์ และการคลอดบุตรให้ปลอดภัยของผู้หญิงแอฟริกัน

Akuaba doll (ตุ๊กตาอาควา)

อนึ่ง ในประเทศกานาที่เป็นถิ่นกำเนิดของตุ๊กตา อาควาแบ่งออกเป็นหลายแบบ แบบของเผ่าอาชานติ (Ashanti) จะเป็นแบบมาตรฐานมีศีรษะกลมโต ส่วนแบบ ของเผ่าฟานเต้ (Fante) ทางตอนใต้มีศีรษะเป็นสี่เหลี่ยม ในขณะที่เผ่าโบโน (Bono) ทางตอนเหนือจะสร้างศีรษะ เป็นรูปสามเหลี่ยม

Alabastron (เครื่องปั้นดินเผาแบบอะลาบาสตรอน)

ALABASTRON. อะลาบาสตรอน (พหูพจน์คือ ALA- BASTRA) เครื่องปั้นดินเผาแบบอะลาบาสตรอน เป็น ชื่อภาชนะเครื่องปั้นดินเผากรีกโบราณ มีลักษณะเป็น ขวดขนาดเล็ก ใช้สำหรับเก็บน้ำหอมหรือน้ำมันมะกอก

ALCOVE. แอลโคฟ **ผนังเว้า** หมายถึงช่องที่เว้าเข้าไปในผนัง นิยมใช้เป็นพื้นที่พิเศษสำหรับออกแบบเป็นเตียงนอน เก้าอี้นั่งเล่น ตู้เสื้อผ้า และตู้โชว์

Alcove (ผนังเว้า) ในการตกแต่งภายในห้องนอน

ALEM. อะเล็ม **ส่วนยอดแบบอาหรับ** “อะเล็ม” เป็นคำในภาษาตุรกี หมายถึงเครื่องยอดหรือสิ่งประดับบนยอดสุดของสถาปัตยกรรมของจักรวรรดิออตโตมัน นิยมสร้างขึ้นจากโลหะประเภททองคำหรือทองเหลือง คำว่า alem (อะเล็ม) แปลว่า “ธงทหาร” มีลักษณะของพื้นธงผ้าไหมประดับบนยอดเสา มีการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม เช่น ตัวอักษรอาหรับ รูปเดือนเสี้ยว และรูปดาว ต่อมาความหมายของคำว่า alem (อะเล็ม) เปลี่ยนมาใช้ในความหมายของสิ่งประดับต่าง ๆ บนยอดเสาธง ศาสตราวุธ นิยมประดับพู่จากขนจามรีหรือขนหางม้าเพื่อความสง่างาม

ALEXANDRITE. อะเล็กซานไดรต์ **เจ้าสามสี** เป็นแร่รัตนชาติชนิดหนึ่ง ในกลุ่มแร่คริสโซเบริล เช่นเดียวกับแก้วตาแมว (Chrysoberyl Cat's Eye) มีคุณลักษณะพิเศษคือสามารถเปลี่ยนสีได้ตามแหล่งกำเนิดแสง เช่น การเปลี่ยนจากสีเขียวเมื่อกระทบกับแสงอาทิตย์ และจะกลายเป็นสีแดงเมื่อกระทบกับหลอดไฟทั้งสแตน แหล่งกำเนิดของแร่ชนิดนี้ส่วนใหญ่อยู่แถบประเทศศรีลังกา แทนซาเนีย มาดากัสการ์ และบราซิล

อนึ่ง ที่มาของชื่อคำว่า alexandrite มาจากการขุดพบผลึกแร่ที่แถบเทือกเขาอูรัลในรัสเซีย ใน ค.ศ. 1830 ตรงกับปีพระราชสมภพของพระเจ้าซาร์ อะเล็กซานเดอร์ที่ 2 แห่งรัสเซีย (Tsar Alexander II of Russia) ทำให้ชาวรัสเซียให้การยกย่องแร่ชนิดนี้เป็นอย่างสูง และกลายมาเป็นที่มาของชื่อแร่รัตนชาติเจ้าสามสี ปัจจุบัน นิยมนำมาเจียระไนเป็นเครื่องประดับแบบต่าง ๆ อาทิ แหวน สร้อยคอ และเข็มกลัด

ALICE BLUE. อลิซ **บลู สีฟ้าอลิช** รงค์วัตถุสีน้ำเงินที่มีลักษณะสีฟ้าอมขาว หรือขาวอมฟ้า หรือฟ้าอ่อนที่มีความโปร่งบาง ถูกเปรียบเทียบกับว่าคล้ายกับสีฟ้าของน้ำแข็งในมหาสมุทร

ALIZARIN CRIMSON. อะลิซซาริน คริมเซ่น สีแดงอะลิซซาริน รงควัตถุสีแดงที่มีลักษณะโน้มเอียงไปทางโทนสีม่วงเล็กน้อย เป็นสีที่นิยมใช้กันมากในงานศิลปะสมัยเก่า โดยปรากฏในประเภทงานทอຍ้อม ในอดีตนั้น คนโบราณได้สกัดสีแดงจากรากของต้นแมดเดอร์ (madder) ซึ่งเป็นพืชจำพวก *Rubia tinctorum* รากใช้ทำสีย้อมได้เป็นอย่างดี จนกระทั่งใน ค.ศ. 1869 จึงมีการผลิตสีแดงสังเคราะห์คือ Alizarin crimson ขึ้นใช้อย่างแพร่หลายถึงปัจจุบัน อนึ่ง ยังมีสีแดงสังเคราะห์ที่มีลักษณะโทนสีใกล้เคียงกันอีกสีหนึ่งคือ Rose madder

ALLOY. อัลลอย อัลลอย ชื่อของโลหะผสม หรือโลหะเจือที่เกิดจากโลหะผสมตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป โดยวัสดุโลหะผสมที่ได้จะมีคุณสมบัติแตกต่างจากส่วนประกอบเดิม เช่น สัมฤทธิ์ หรือสำริด (bronze) โลหะผสมทองแดงที่มีดีบุกเป็นส่วนประกอบหลัก เหล็กปลอดสนิม (stainless steel) มีเหล็ก โครเมียม และนิกเกิลเป็นส่วนประกอบหลัก และอะลูมิเนียมอัลลอย (aluminum alloy) มีอะลูมิเนียมเป็นส่วนประกอบหลัก นิยมใช้อัลลอยในการสร้างงานประติมากรรมและงานประเภทออกแบบตกแต่งภายใน เพราะมีน้ำหนักเบาและไม่เป็นสนิม

ALTAR. อัล'ตาร์ แท่นบูชา หมายถึงแท่นศักดิ์สิทธิ์ หรือโต๊ะศักดิ์สิทธิ์ ใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา นิยมออกแบบและประดับลวดลายอย่างวิจิตรงดงาม และเป็นส่วนประกอบสำคัญที่มีปรากฏในหลาย ๆ ศาสนา อาทิ ศาสนาคริสต์ ฮินดู พุทธ ซินโต และเต๋า การศึกษาประวัติศาสตร์ของ Altar พบว่ามีการใช้โต๊ะบวงสรวงมาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ อาจเป็นความหมายของความเชื่อในอำนาจธรรมชาติก่อนการกำเนิดศาสนา ดังเช่นที่มีการพบแท่นลักษณะดังกล่าวที่ทำมาจากหิน ดิน โลหะ และอิฐ ก่อนที่จะพัฒนาตามความเชื่อของแต่ละศาสนามาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

Altar (แท่นบูชา) โบสถ์ St.Josaphat

คำว่า Altar มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก แปลว่า ที่บวงสรวง คำว่า Altar มีเขียนไว้ในไบเบิล ภาคพันธสัญญาใหม่ หรือ พระคริสตธรรมใหม่ (The New Testament) ในความหมายถึง “โต๊ะศักดิ์สิทธิ์” ที่ใช้วางสิ่งของที่ใช้สอยในการประกอบพิธีมิสซา การวางวัตถุสิ่งของบน Altar ในทางคริสต์ศาสนาจึงมีความสำคัญยิ่งต่อพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ มีการสร้างให้เลอตระการตา ยิ่งใหญ่ และสวยงาม ทำให้เกิดการออกแบบลวดลายประดับ

บน Altar โดยอาจเป็นแบบประดับถาวรภายในโบสถ์ หรือสร้างให้เป็นแบบถอดประกอบหรือเคลื่อนย้ายได้

ALTARPIECE. *อัล'ตาร์พีส ฉากประดับแท่นบูชา* ใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนา นิยมสร้างเป็นลักษณะ “จิตรกรรมแผง” หรือ “จิตรกรรมบานพับ” โดยจิตรกรนิยมวาดภาพในเรื่องราวทางคริสต์ประวัติอย่างสวยงาม บ้างมีการสร้างเป็นประติมากรรมแกะสลักบนแผ่นไม้ มีการสร้าง Altarpiece (ฉากประดับแท่นบูชา) มาตั้งแต่สมัยยุคกลางในทวีปยุโรปราวคริสต์ศตวรรษที่ 11 และมีความรุ่งเรืองในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) จนได้รับการยอมรับเป็นต้นผลงานจิตรกรรมชิ้นเล็กประเภทหนึ่งของศิลปกรรมตะวันตก

Altarpiece (ฉากประดับแท่นบูชา) แบบ triptych

การแบ่งประเภทของ Altarpiece (ฉากประดับแท่นบูชา) สามารถแบ่งตามจำนวนบานพับดังนี้

- **Diptych** คือ ฉากประดับแท่นบูชา แบบ 2 บานพับ
- **Triptych** คือ ฉากประดับแท่นบูชา แบบ 3 บานพับ
- **Tetrptych** คือ หรือ Quadriptych ฉากประดับแท่นบูชา แบบ 4 บานพับ
- **Pentptych** คือ ฉากประดับแท่นบูชา แบบ 5 บานพับ
- **Hexptych** คือ ฉากประดับแท่นบูชา แบบ 6 บานพับ
- **Heptptych** คือ ฉากประดับแท่นบูชา แบบ 7 บานพับ
- **Octptych** คือ ฉากประดับแท่นบูชา แบบ 8 บานพับ
- **Polyptych** คือ ฉากประดับแท่นบูชาแบบหลายบานพับ หรือตั้งแต่ 9 บานพับขึ้นไป

ALUMINIUM, ALUMINUM. *อะลู'มินัม อะลูมิเนียม* โลหะที่มีความมันวาวและมีความอ่อนสามารถดัดขึ้นรูปได้ง่าย มีการนำมาในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมาก รองจากเหล็ก และทองแดง โดยมีข้อดีคือ อะลูมิเนียมเป็นโลหะที่มีน้ำหนักเบากว่าเหล็กและทองแดง แข็งแรงและมีราคาถูก

จึงทำให้มีการนำอะลูมิเนียมมาในอุตสาหกรรมหลายประเภท เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การออกแบบยานยนต์จึงมักใช้อะลูมิเนียมทำลำตัวของเครื่องบิน และอากาศยาน ในด้านการออกแบบอุตสาหกรรมศิลป์ อะลูมิเนียมนิยมนำมาใช้เป็นวัสดุในการออกแบบผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องกระป๋อง และภาชนะในครัวเรือนที่พบในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมาก

AMARANTH. แอม'มาแรนธ สีแดงอมาแรนธ รังควัตถุสีแดงที่มีลักษณะผสมระหว่างสีแดง-ชมพู เป็นสีสกัดจากธรรมชาติจากสีแดงของดอกอมาแรนธ (amaranth flower) มีบันทึกว่าเริ่มใช้ชื่อเรียก Amaranth ครั้งแรกในอังกฤษเมื่อราว ค.ศ. 1690 อีกทั้งชื่อดังกล่าวยังมาจากภาษากรีกว่า Maraineon ตามชื่อดอกไม้ที่ไม่มีวันโรยราบนยอดเขาโอลิมปัส

AMBER. แอมเบอร์ อำพัน ซากดึกดำบรรพ์ของยางไม้โบราณ หรือฟอสซิล (Fossils) ที่ได้รับความชื้นชอบในความมืดมิดของสีสนและความสวยงามจากธรรมชาติ เป็นวัตถุล้ำค่าตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน จัดเป็นอัญมณีประเภทพลอยสีเหลือง นิยมนำมาใช้ผลิตเป็นเครื่องประดับตกแต่งเสื้อผ้าอาภรณ์ รวมทั้งนำมาประดับกับเครื่องใช้ เฟอร์นิเจอร์ การตกแต่งภายใน และงานศิลปะประยุกต์อื่น ๆ ที่มาของนามคำว่า Amber ในภาษาอังกฤษมาจากภาษาอารบิกว่า Anbar คำดังกล่าวถูกหยิบยืมมาใช้ในภาษาละตินว่า Ambar ช่วงสมัยยุคกลางของอังกฤษระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 14 เรียกกันว่า Ambergris และกลายมาเป็นคำว่า Amber ในภายหลัง ปกติแล้ว Amber จะมีสีเหลือง สีเหลืองอ่อน สีส้ม และสีน้ำตาลเป็นส่วนใหญ่ แต่บ้างอาจมีสีแดง สีเขียว และสีฟ้า แต่พบได้น้อยมาก ความโปร่งใสของ Amber ที่เกิดจากยางไม้โบราณ ทำให้บ้างมีซากแมลงดึกดำบรรพ์อยู่ภายใน และยิ่งกลายเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่ามากยิ่งขึ้น เครื่องประดับที่ใช้ Amber เป็นส่วนประกอบที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่มีการขุดพบ มีอายุย้อนหลังไปถึงสมัยยุคหินเมื่อ 13,000 ปีก่อน ดังที่พบในหลุมฝังศพโบราณของไมซีนียัน นอกจากนี้ คุณค่าของ Amber ยังเชื่อกันว่าเป็นเครื่องรางชนิดหนึ่ง และมีสรรพคุณในการเยียวยารักษาโรคอีกด้วย

AMBER COLOUR. แอมเบอร์ คัลเลอร์ สีเหลืองอำพัน เป็นชื่อสีชนิดหนึ่ง หมายถึงรังควัตถุสีเหลืองที่มีลักษณะโทนสีเหลืองทอง หรือสีส้มอมเหลือง เป็นสีเหลืองค่อนข้างเข้มและสว่าง ชื่อสีที่เรียกกันว่า amber ได้รับการบันทึกให้เป็นชื่อสีในภาษาอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1500

AMBER ROOM. แอมเบอร์ รูม ห้องอำพัน เป็นห้องที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก เพราะความงดงามของห้องที่ใช้ Amber (อำพัน) เป็นส่วนประดับตกแต่งผนังทั้งห้อง โดยมีทองคำเปลวและกระจกเป็นส่วนประกอบ ตั้งอยู่ภายในพระราชวังแคทเธอริน (Catherine Palace) เมืองซาคอเย เซโ

(Tsarskoye Selo) ทางใต้ของกรุงเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย ได้รับสมญานามว่าเป็น “สิ่งมหัศจรรย์อันดับแปดของโลก”

ประวัติของ Amber Room (ห้องอำพัน) สร้างขึ้นสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 18 ในปรัสเซีย (Prussia) เมื่อประมาณ ค.ศ. 1701 ภายใต้การออกแบบโดยประติมากรเยอรมันบาโรกคือ อันเดรียส ชลือท์เตอร์ (Andreas Schlüter) และช่างแกะสลักอำพันชาวเดนมาร์ก ก็อดต์ฟรีด วูล์ฟแฟรม (Gottfried Wolfram) นับเป็นห้องสำคัญส่วนหนึ่งในพระราชวังเมืองเบอร์ลิน (Berlin City Palace) ค.ศ. 1706 พระเจ้าฟรีดริช วิลเลียมที่ 1 แห่งปรัสเซียถวายให้แก่พระเจ้าซาร์ปีเตอร์มหาราชแห่งจักรวรรดิรัสเซีย เพื่อเป็นการสมานสัมพันธ์ไมตรีระหว่างสองอาณาจักร ต่อมาห้องอำพันได้รับการขยายต่อเติมจนกระทั่งมีพื้นที่มากกว่า 55 ตารางเมตร โดยใช้อำพันประดับน้ำหนักกว่า 6 ตัน ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพนาซีเยอรมันได้ปล้นชิงและถอดรื้อห้องอำพันเป็นส่วน ๆ ไปเก็บรักษาที่เคอนิกส์แบร์กในปรัสเซียตะวันออก แต่ในระหว่างสงครามห้องอำพันดังกล่าวก็สูญหายไปจนกลายมาเป็นปริศนาถึงทุกวันนี้

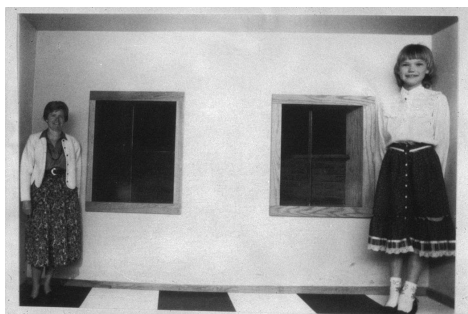

Amber Room (ห้องอำพัน)

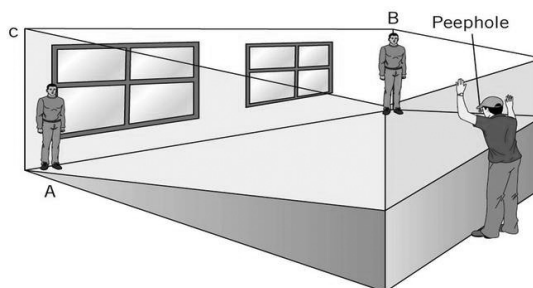
ค.ศ. 1979 Amber Room (ห้องอำพัน) ได้รับการสร้างขึ้นใหม่อีกครั้งที่เมืองซาคอเยเซโล ประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย ด้วยงบประมาณกว่า 3.5 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยสร้างขึ้นตามหลักฐานภาพถ่ายขาว-ดำเดิมที่มีการบันทึกภาพไว้ และสำเร็จลงเมื่อ ค.ศ. 2003

AMES ROOM. *เอดัลเบิร์ต รัม* ห้องเอดัลเบิร์ต ออกแบบสร้างขึ้นโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกันคือ “เอดัลเบิร์ต รัม จูเนียร์ (Adelbert Ames, Jr.)” เมื่อ ค.ศ. 1934 เป็นห้องที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของภาพลวงตา (optical illusion) รูปร่างของห้องจะบิดเบือนสายตาต่อการรับรู้ขนาดของตัวคน วัตถุ หรือสิ่งของต่าง ๆ ภายในห้อง ทำให้คนที่ยืนอยู่ด้านนอกจากการมองผ่านช่อง

รูเข็ม (pinhole หรือ peephole) ที่อยู่ด้านนอก จะมองเห็นว่าคนหรือวัตถุใด ๆ ที่อยู่ห้องนั้นตัวใหญ่ขึ้นหรือเล็กลงภายในพื้นที่เดียวกันอย่างน่าอัศจรรย์ อันเป็นผลมาจากการการลวงตาที่มาจากการออกแบบพื้นที่ของห้องเป็นแผนผังสี่เหลี่ยมคางหมู โดยให้ส่วนด้านซ้ายอยู่ลึกกว่าด้านขวา แต่เมื่อมองรูเข็มที่ด้านหน้าจะเห็นเหมือนเป็นห้องทรงสี่เหลี่ยมธรรมดา ด้วยเหตุนี้เอง สายตาจะถูกบิดเบือนจนทำให้มองดูราวกับขนาดของคนหรือวัตถุในห้องเดียวกันแตกต่างกัน

Ames room (ห้องเอมส์)

ภาพแสดงการมอง Ames room ผ่านช่องรูเข็ม

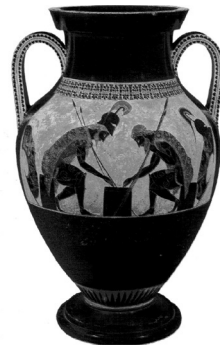
AMMAN, JOST. โจสต์ อัมมาน (Jost Amman, ค.ศ. 1539-1591) ศิลปินภาพพิมพ์และนักวาดภาพประกอบชาวสวิส-เยอรมันในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 16 เกิดที่เมืองซูริก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ย้ายไปอยู่ที่เมืองนูเรมเบิร์กเมื่อ ค.ศ. 1560 และทำงานภาพพิมพ์มาโดยตลอด มีผลงานในการทำงานภาพประกอบด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcuts) และภาพพิมพ์ลายแกะ หรือเอนเกรฟวิ่ง (engravings) โดยเฉพาะชุดผลงานที่มีชื่อเสียงของเขาคือ The kings of France (ค.ศ. 1576) และ The Book of Trades (ค.ศ. 1588) ผลงานภาพประกอบของอัมมานได้รับคำยกย่องว่า สามารถแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของคนในสมัยนั้นได้อย่างละเอียดลออเป็นพิเศษ

Jost Amman (โจสต์ อัมมาน) กับผลงานภาพประกอบ The Book of Trades

AMPHORA. (พหูพจน์คือ AMPHORAE) แอมโฟรา เครื่องปั้นดินเผาแบบแอมโฟรา มาจากภาษากรีกว่า Amphoreus หมายถึง การถือทั้งสองข้าง เป็นชื่อเรียกภาชนะเครื่องปั้นดินเผาประเภทเหยือกหรือคนโทโบราณ มีหลายแบบ แต่ละแบบจะมีรูปทรงแตกต่างกันเล็กน้อย ใช้สำหรับเก็บเหล้าไวน์ น้ำมันพืช น้ำมัน เมล็ดธัญ และของเหลวอื่น ๆ

ปากภาชนะมีขนาดเล็ก ด้านข้างมีหูสองข้างสำหรับยึดจับเวลาเคลื่อนย้าย บางแบบของลักษณะเรียวคอดลงบริเวณก้นของภาชนะ บางแบบมีก้นแหลมสำหรับสอดลงตะแกรงแทนการปักลงบนพื้น และบางแบบส่วนคอจะมีลักษณะอ การสร้าง Amphora มีมาตั้งแต่สมัยยุคหินใหม่ แต่ได้รับการพัฒนาจนมีชื่อเสียงสูงสุดในสมัยกรีกและเสื่อมความนิยมลงในสมัยยุคกลาง

Amphora (เครื่องปั้นดินเผาแบบแอมโฟรา)

ANAGLYPH. แอนากลิฟ จุลประติมากรรม หมายถึงวัสดุประเภทประติมากรรมที่มีขนาดเล็กจิ๋ว ลักษณะประติมากรรมแกะสลักแบบนูนต่ำ นิยมใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่งร่างกาย เช่น จี้ แหวน หรือต่างหู ที่มาของคำว่า anaglyph ใช้ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกคือ anaglyphē หมายถึง การแกะสลักให้สูงขึ้น

ANAGLYPH IMAGE. แอนากลิฟ อิมเมจ ภาพเหลื่อม หมายถึงภาพที่มีลักษณะ 3 มิติ คิดค้นขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1891 โดยนักประดิษฐ์ หลุยส์ อาเธอร์ ดูกอส ดู โอรอง (Louis Arthur Ducos du Hauron, ค.ศ. 1837-1920) โดยอาศัยหลักการตัดกันของสี เป็นที่มาของการสร้างภาพ anaglyph image ผ่านการมองแว่นสีแดง-น้ำเงิน (red and blue glasses) ทำให้มองเห็นภาพเหลื่อมรวมเข้าในลักษณะ 3 มิติ เป็นที่มาของการพัฒนาไปสู่การมองผ่าน Polarized 3-D Glasses ที่สร้างภาพ 3 มิติอย่างสมบูรณ์แบบในปัจจุบัน

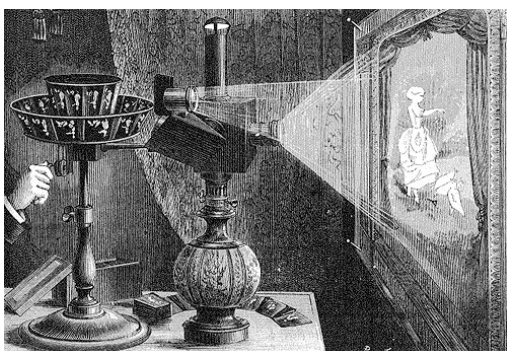
ANIMAL STYLE. แอนิมอล สไตล์ กระบวนแบบลายรูปสัตว์ เป็นคำเรียกลักษณะการออกแบบศิลปะประยุกต์ที่มีมาแต่โบราณตั้งแต่ต้นยุคโลหะในจีน อินเดีย อียิปต์ เมโสโปเตเมีย ยุโรปเหนือ และดินแดนอื่น ๆ อีกมากมาย มีลักษณะร่วมกันในความคิดสร้างสรรค์ของการสร้างลายรูปสัตว์ประดับตกแต่งบนวัสดุต่าง ๆ เช่น อาวุธ โล่ สร้อยคอ ปืนอกแขน กำไล ต่างหู และเครื่องประดับอื่น ๆ ตัวอย่างของกระบวนแบบลายรูปสัตว์ (Animal style) ที่มีชื่อเสียงเมื่อ 2,000 ปีก่อน ได้แก่ ศิลปะไซเธียน (Scythian Art) ในแถบเอเชียกลาง ที่นิยมออกแบบหัตถกรรมด้วยรูปสัตว์บนทองคำ

ไม้ แผ่นหนัง กระดุกสัตว์ เงิน และสำริด มีรายละเอียดและฝีมือประณีตงดงาม และทำให้เกิดความแพร่หลายไปสู่ดินแดนต่าง ๆ ในภายหลัง

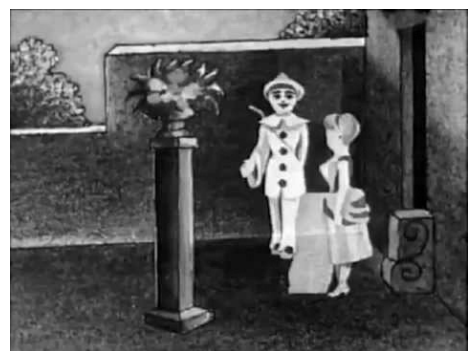
ANIMATION. แอนิเมชัน ภาพเคลื่อนไหว ศัพท์เทคโนโลยีทางภาพ ฉบับราชบัณฑิตยสถานใช้ว่า “ชีวลักษณะ” animation (ภาพเคลื่อนไหว) หมายถึงการทำภาพเคลื่อนไหว หรือการทำให้เคลื่อนไหว หรือภาพเคลื่อนไหว แอนิเมชันจึงเป็นกระบวนการการสร้างภาพเคลื่อนไหวลงสายตายด้วยความเปลี่ยนแปลงของภาพนิ่งหลาย ๆ ภาพให้เคลื่อนต่อเนื่องกันด้วยความเร็วสูงจนทำให้การมองเห็นภาพติดตาอย่างต่อเนื่องกลายเป็นภาพที่เคลื่อนไหว ทั้งนี้มาจากการใช้ทฤษฎีภาพติดตาตามธรรมชาติของสายตามนุษย์นั้น เมื่อมองภาพภาพหนึ่งแล้ว สมองก็จะยังคงรับรู้ต่อภาพภาพนั้นในช่วงสั้นระยะเวลาหนึ่ง และเมื่อภาพก่อนหน้าถูกแทนที่ด้วยภาพอีกภาพหนึ่ง สมองก็จะเกิดการเชื่อมต่อระหว่างภาพ 2 ภาพขึ้น ดังนั้น เมื่อเปลี่ยนภาพนิ่งจำนวนหนึ่งด้วยความเร็วที่เหมาะสม มนุษย์ก็จะเห็นภาพนิ่งเหล่านั้น เป็นภาพเคลื่อนไหว

Animation (ภาพเคลื่อนไหว) สามารถบันทึกได้ด้วยสื่อแอนะล็อกต่าง ๆ เช่น flip book, motion picture film, video tape, digital media, animated GIF, Flash animation และ digital video วิธีการสร้างสรรค์แอนิเมชันได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ จากกระบวนการ stop motion animation ในวัตถุสองและสามมิติ ตัวอย่างเช่น ภาพกระดาษตัด (paper cutouts) หุ่นกระบอก (puppets) และหุ่นดินเหนียว (clay figures) เมื่อใช้ความเร็วในการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องด้วยความเร็ว 24, 25, 30 หรือ 60 เฟรม (frames) ต่อวินาที จะทำให้มองดูเสมือนภาพดังกล่าวกำลังเคลื่อนไหวยังต่อเนื่องกัน

Animation (ภาพเคลื่อนไหว)
กับเครื่องฉาย Praxinoscope

Pauvre Pierrot (1892) animation เรื่องแรกของโลก

ประวัติศาสตร์ของแอนิเมชันหรือภาพเคลื่อนไหว อาจนับตั้งแต่ภาพจิตรกรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ภายในถ้ำดึกดำบรรพ์ที่มีลักษณะของฝูงสัตว์ที่กำลังเคลื่อนที่ แต่สิ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น “แอนิเมชันภาพแรกของโลก” ชุมชนที่เมือง Shahr-e Sukhteh (Burnt City) ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศอิหร่าน มีอายุเก่าแก่กว่า 5,200 ปี เป็นถ้ำภาพผนังดินเผาโบราณที่มีการวาดภาพของแพะภูเขา 5 ตัวกำลังกระโดดไปกินหญ้า หลังจากนั้น ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้มีการประดิษฐ์อุปกรณ์ในการดูภาพแบบเคลื่อนไหวมาเป็นลำดับ นับเป็นพัฒนาการของการสร้างภาพเคลื่อนไหวจากสิ่งประดิษฐ์ของมนุษยชาติ ได้แก่ เครื่อง Zoetrope (ค.ศ. 1834) Flip book (ค.ศ. 1868) Praxinoscope (ค.ศ. 1877) และ Phenakistoscope (ค.ศ. 1893) สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นอุปกรณ์เบื้องต้นของความพยายามจากการวาดภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างภาพลวงตาให้เกิดความเคลื่อนไหว จนกระทั่งเมื่อประมาณ ค.ศ. 1890 ในประเทศฝรั่งเศส ได้มีการสร้างกล้องถ่ายภาพยนตร์ที่เรียกว่า Cinématographe ทำให้ประสบความสำเร็จในการสร้างเครื่องฉายจากแผ่นฟิล์มให้เกิดเป็นภาพเคลื่อนไหวอย่างสมบูรณ์แบบ และแอนิเมชันเรื่องแรกของโลกจึงได้กำเนิดขึ้นคือเรื่อง Pauvre Pierrot ซึ่งเป็นแอนิเมชันฝรั่งเศสที่วาดขึ้นจากภาพต่อเนื่องกว่า 500 ภาพ ขนาดความยาวประมาณ 15 นาที สร้างขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1892 โดย ชาร์ล-เอมิล เรย์แนด์ (Charles-Émile Reynaud)

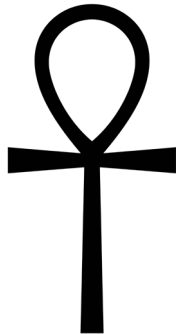

ANIMATOR. แอนิเมเตอร์ นักออกแบบและสร้างภาพเคลื่อนไหว ศิลปินผู้สร้างสรรค์ Animation (แอนิเมชัน) มีขอบเขตการทำงานครอบคลุมทั้งการสร้างภาพเคลื่อนไหว (แอนิเมชัน) ทางภาพยนตร์ โทรทัศน์ และวิดีโอเกม อย่างไรก็ตาม Animator (แอนิเมเตอร์) ไม่รวมถึงบุคคลที่มีหน้าที่การผลิตในส่วนอื่น คือ layout artists (ผู้ออกแบบพื้นหลัง แสง และมุมกล้อง) storyboard artists (ผู้ออกแบบลำดับท่าทางของภาพจากบทภาพยนตร์) และ background artists (ผู้วาดภาพฉากและทิวทัศน์)

ANIME. อนิเมะ ภาพเคลื่อนไหวแบบญี่ปุ่น, การ์ตูนอนิเมะ หมายถึงภาพเคลื่อนไหวที่ผลิตหรือสร้างขึ้นในประเทศญี่ปุ่น เป็นคำย่อจากคำว่า animation (แอนิเมชัน) ในภาษาอังกฤษ และมาจากคำว่า L’animation หรือ L’image animée ในภาษาฝรั่งเศส ต่อมา คำว่า Anime (อนิเมะ) ได้รับการยอมรับว่าเป็นศัพท์เฉพาะ และเป็นคำหนึ่งในภาษาญี่ปุ่นที่ใช้เรียกภาพเคลื่อนไหว หรือภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นที่วาดขึ้นด้วยมือหรือการใช้คอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

Anime (อนิเมะ) ในแบบอย่างของญี่ปุ่นนั้น มีลักษณะโดดเด่นในด้านการใช้สี บุคลิกตัวละคร เนื้อเรื่อง และจินตนาการ การสร้างอนิเมะอาจดัดแปลงมาจากมังงะ (manga) หรือการ์ตูน

ญี่ปุ่น และอาจเปลี่ยนไปเป็นภาพยนตร์อนิเมะเช่นกัน การผลิตอนิเมะในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของประเทศญี่ปุ่นเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ราว ค.ศ. 1917 และยังคงดำเนินสืบเนื่องมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ตัวอย่างของอนิเมะที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในระดับสากล อาทิ ผลงานของ “เทซูกะ โอะซะมุ (Tezuka Osamu)” และอนิเมะจากสตูดิโอจิบลิ (Studio Ghibli)

Ankh (อังก์)

ANKH. อังก์, แอังก์ อังก์, สัญลักษณ์อังก์ รู้จักกันในความหมายของ “ลมหายใจแห่งชีวิต” “กุญแจแห่งแม่น้ำไนล์” ในภาษาละตินจะเรียกกันว่า Crux ansata (ครูซ อันซาดา) หรือ “กางเขนมือถือ (cross with a handle)” เป็นเครื่องหมายและสัญลักษณ์สำคัญของศิลปะอียิปต์โบราณ ที่แทนความหมายของชีวิตอันเป็นนิรันดร์หรือชีวิตอมตะ ปรากฏอยู่ในพระหัตถ์ของเทพเจ้าอียิปต์และฟาโรห์ รวมทั้งพบเห็นทั่วไปในงานจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมอียิปต์

นอกจากนี้ รูปลักษณะของ Ankh ถูกตีความไว้มากมาย บ้างว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ สัญลักษณ์แห่งเพศชายและเพศหญิง และสัญลักษณ์แห่งพลัง Ankh จึงกลายมาเป็นเครื่องรางประเภทหนึ่งที่ยังคงได้รับความนิยมนำมาใช้ผลิตเป็นงานศิลปะประยุกต์มากมายจนถึงปัจจุบัน

Ant chair (เก้าอี้มด)

ANT CHAIR. แอนท์ แชร์ เก้าอี้มด, เก้าอี้รูปทรงมด เป็นแบบหนึ่งของงานออกแบบเก้าอี้สมัยใหม่ มาจากการออกแบบของ อาร์เน จาคอบเซน (Arne Jacobsen) เมื่อ ค.ศ. 1952 ใช้การออกแบบเฉพาะตัวจากไม้ชิ้นเดียว เรียบง่าย เบา สมดุล และสวยงาม มีเอวคอดเหมือนมดบนโครงเหล็ก 3 ขาช่วยเสริมความแข็งแรง พนักพิงนำมาจากลักษณะของมดที่กำลังผงกส่วนหัวของมันขึ้น โดยใช้เส้นโค้งเป็นหลักใหญ่ของการออกแบบ

ANTHEMION. แอนธิเมียน ลายแอนธิเมียน เป็นคำในภาษากรีก ลวดลายโบราณแบบหนึ่ง คำว่า Anthemion หมายถึง ดอกไม้ ลักษณะคล้ายรูปส่วนกลีบของใบปาล์มที่แผ่กางออกอย่างสมมาตร ส่วนใหญ่เป็นลักษณะ 2 มิติบนประติมากรรม หรือบ้างเป็นลวดลายประดับ มีประวัติลวดลายย้อนหลังกลับไปถึงสมัยอียิปต์โบราณ อัสสิเรีย กรีก โรมัน และแพร่หลายในอารยธรรมหลายแห่งทั้งในทวีปยุโรปและเอเชีย

ลายแอนธิเมียนได้รับความนิยมอย่างมากในการเป็นส่วนรายละเอียดของสถาปัตยกรรมกรีกและโรมัน และนับเป็นลายต้นแบบหรือลายพื้นฐานในศิลปะกรีกเป็นส่วนประกอบในส่วนของหน้าบัน หัวเสากรีก ผนังและฐานของวิหารอาคาร รวมทั้งเป็นลวดลายสำคัญบนภาชนะและเครื่องใช้ต่าง ๆ อนึ่ง ลายแอนธิเมียน (Anthemion) บ้างเรียกกันในอีกชื่อหนึ่งว่า Palmette (พัลเมต) (ดู PALMETTE หน้า 327)

Anthemion (ลายแอนธิเมียน)

ANTHROPOMORPHISM. แอนโทรโพมอร์ฟิสม์ มานุษยรูปนิยม การเอาลักษณะของมนุษย์ไปใช้กับสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ หรือใช้รวมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ อสูรกาย ต้นไม้ สิ่งไร้ชีวิต ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และวิญญาณ Anthropomorphism (มานุษยรูปนิยม) เป็นคำที่เริ่มมีการใช้ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีที่มาจากภาษากรีกว่า “anthropomorphos” แปลว่า รูปแห่งมนุษย์ ตัวอย่างของการสร้างภาพแบบมานุษยรูปนิยม มีใช้ในงานศิลปะ ภาพประกอบ และวรรณกรรม เพราะมาจากคติของการยึดถือมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ไม่มีสิ่งเสมอเหมือนมนุษย์ จึงทำให้เกิดการสร้างสรรครูปอันแปลกประหลาดในแบบมานุษยรูปนิยimdังกล่าว

Anthropomorphism (มานุษยรูปนิยม) ภาพจิตรกรรมของ Jean Ignace Isidore Gérard

ANTHROPOMORPHIC. แอนโทรโพนอร์ฟิก การสร้างภาพแบบมานุษยรูปนิยม การวาดภาพที่นำเอาลักษณะของมนุษย์ไปใช้กับสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ (ดู ANTHROPOMORPHISM หน้า 25)

ANTIHERO หรือ ANTI-HERO. แอนติฮีโร่, แอนตี้-ฮีโร่ **ตัวละครด้านมืด** หมายถึงตัวละครเอกที่ขาดคุณสมบัติของผู้กล้าหาญ ไม่มีบุคลิกของวีรบุรุษ ลักษณะบุคคลของ Antihero จึงอาจมีบุคลิกในด้านมืด ความชั่วร้าย ความไม่ซื่อสัตย์ และความก้าวร้าว ทั้งหมดนี้เป็นการแสดงออกถึงความแปลกแยกของบุคลิกตัวละครที่ไม่เป็นแบบอย่างของความเป็นผู้กล้าหาญหรือวีรบุรุษในฝัน ลักษณะของ Antihero จึงเป็นขบถต่อความคิด แต่เป็นสัจธรรมในโลกของความจริง ถูกนำมาใช้ในทางวรรณกรรม บทประพันธ์ การ์ตูน การออกแบบตัวละคร และภาพยนตร์

ต้นแบบของ Antihero มาจากงานวรรณกรรม เชื่อว่าย้อนหลังไปถึงผลงานเขียนของโฮเมอร์ (Homer) และแนวความคิดดังกล่าวยังเชื่อว่ามีปรากฏในละครสมัยกรีก-โรมัน จนถึงสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) ตัวอย่างเช่น ดอน กีโฆเต้ (Don Quixote) ในผลงานวรรณกรรมเมื่อ ค.ศ. 1605 โดยนักประพันธ์ชาวสเปน “มีเกล เด เซร์บันเตส ซาเบดรา (Miguel de Cervantes Saavedra)” โดยถูกเขียนขึ้นเป็นนิยายเสียดสีล้อเลียนอัศวินผู้กล้าหาญ อย่างไรก็ตาม ความหมายของคำว่า Antihero ถูกใช้ครั้งแรกในหลัง ค.ศ. 1714 เป็นต้นมา กับผลงานเรื่อง Rameau’s Nephew และ Byronic hero กระทั่งเมื่อเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 20 การออกแบบตัวละครกับภาพลักษณ์ของความเป็นวีรบุรุษเปลี่ยนไปสู่ตัวตนที่แสดงถึงด้านมืดของจิตใจ อยู่ก้ำกึ่งระหว่างความดีกับความชั่ว และกลายเป็นที่แพร่หลายในการออกแบบตัวละคร การ์ตูน และภาพยนตร์

อนึ่ง คำว่า Antihero ยังมีการใช้ในอีกคำหนึ่งที่มีความหมายเดียวกันคือ Antiheroine

ANTIQUARIAN BOOK. แอนติควาเรียน บุก หนังสือโบราณ หนังสือเก่าที่มีการจัดทำขึ้นช่วงตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 15-18 ซึ่งเป็นหนังสือที่เขียนด้วยลายมือ จนมาถึงหนังสือที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ระยะต้น กลายเป็นหนังสือหายากและเป็นของสะสมประการหนึ่ง

ANTIQUE. แอนติก, แอนทีก์ **โบราณวัตถุ** มีความหมายถึงวัตถุหรือสิ่งของใด ๆ ที่มีอายุเก่าแก่ประมาณ 100 ปีขึ้นไปหรือมากกว่านั้น สามารถเคลื่อนย้ายได้ และมีคุณค่าสูงทางศิลปวัฒนธรรม เช่น พระพุทธรูป ลูกปัดโบราณ เครื่องเรือนโบราณ ฯลฯ

ANTIQUE REPRODUCTION. แอนติก รีโปรดักชัน **การเลียนแบบโบราณวัตถุ** เป็นการสร้างผลงานโบราณวัตถุขึ้นมาใหม่ให้แลดูเหมือนของเก่า ในด้านการออกแบบตกแต่งภายใน นิยมงานประเภท Antique reproduction (การเลียนแบบโบราณวัตถุ) เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบในออกแบบ

จัดวางและตกแต่งพื้นที่ภายในห้องต่าง ๆ เรียกว่า Antique furniture (เครื่องเรือนโบราณวัตถุ) ตามรสนิยมของผู้ที่ต้องการให้เกิดสุนทรียภาพภายในห้องและพื้นที่ดังกล่าว

ANTWERP-LOUVRE SCHOOL. แอนต์เวิร์ป-ลูฟวร์ สกูล สำนักแอนต์เวิร์ป-ลูฟวร์ เป็นชื่อของกลุ่มคณะผู้ทำงานผลิตชุดเสื้อเกราะและโล่ให้กับราชสำนักพระเจ้าอ็องรีที่ 2 แห่งฝรั่งเศส (Henry II of France, ค.ศ. 1547-1559) สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 16 ในจำนวนนี้ผลงานการออกแบบสร้างชุดเสื้อเกราะของเอเตียง เดอลูนน์ (Étienne Delaune) ได้รับการยกย่องอย่างสูงว่าเป็นผลงานที่ยอดเยี่ยม มีคุณค่าทางศิลปะและหัตถกรรมขั้นสูง รู้จักกันในชื่อว่า “ชุดเกราะแห่งสำนักลูฟวร์ (Louvre School of Armourers)”

ANVIL. แอนวิล **ทั่งตีเหล็ก** เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของงานโลหะประเภทเหล็ก ทำด้วยเหล็กกล้า ใช้คู่กับค้อนในการตีสร้างรูปโลหะด้วยมือ โดยโลหะนั้นจะได้รับการเผาจนร้อนแดง แล้วจึงนำมาตีด้วยค้อนบนทั่งตีเหล็กเพื่อให้ได้รูปร่างตามที่ต้องการ นิยมใช้ในการสร้างอาวุธ และอุปกรณ์เกี่ยวกับเหล็กทั่วไป

Anvil (ทั่งตีเหล็ก)

APPLE DOLL. แอปเปิล ดอล ตุ๊กตาแอปเปิล เป็นตุ๊กตาพื้นเมืองของชาวตะวันตกในทวีปอเมริกาเหนือ การออกแบบสร้างตุ๊กตานี้ ใช้ผลแอปเปิลแห้งที่ปอกเปลือกออก แล้วจึงแกะสลักเป็นรายละเอียดส่วนใบหน้า รอให้แห้งเป็นเวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ แล้วจึงนำมาตกแต่งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายให้มีรูปร่างแบบตุ๊กตาทั่วไป ส่วนใหญ่แล้วนิยมทำเป็นรูปของหญิงชราใจดี เพื่อเป็นของเล่นสำหรับเด็กผู้หญิง

Apple doll (ตุ๊กตาแอปเปิล)

APPLIED ART. แอปพลายด์ อาร์ต ศิลปะประยุกต์, ประยุกต์ศิลป์ เป็นการประยุกต์งานออกแบบและการตกแต่งวัตถุต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดสุนทรียภาพในความงาม และมีประโยชน์

ใช้สอย ขอบเขตของ Applied Art จึงแตกต่างกับ Fine Art โดย Applied Art จะมุ่งที่การผลิตผลงาน สินค้า และวัตถุต่าง ๆ ให้เกิดทั้งความสวยงามและมีประโยชน์ใช้สอยพร้อมกัน ลักษณะของ Applied Art จึงครอบคลุมทั้ง Industrial Design, Graphic Design, Fashion Design, Interior Design และ Decorative Arts ในความหมายของการสร้างสรรค์ ยังครอบคลุมถึง architecture และ photography ซึ่งพิจารณาจัดให้เป็น Applied Art ด้วยเช่นกัน

ราชบัณฑิตยสถาน (2530) ได้แบ่ง ART (ศิลปะ) ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ Fine Art (วิจิตรศิลป์) และ Applied Art (ศิลปะประยุกต์) ดังนั้น Applied Art ตามนิยามของราชบัณฑิตยสถาน จึงหมายถึง ศิลปะประเภทหนึ่ง que สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ แต่คำนึงถึงสุนทรียภาพด้วย จะเป็นงานชิ้นเดียวหรืองานอุตสาหกรรมก็ได้ คำนี้ใช้เรียกศิลปะต่าง ๆ ที่ไม่ใช่จิตรศิลป์ เช่น งานออกแบบภาชนะเครื่องใช้ประจำวัน งานออกแบบฉากละคร งานออกแบบเครื่องแต่งกาย งานตกแต่งภายใน งานเขียนภาพประกอบ ภาพโฆษณา การ์ตูน เครื่องปั้นดินเผา แต่ความแตกต่างระหว่างศิลปะทั้งสองนี้ มักแยกให้เห็นได้ยาก อุตสาหกรรมศิลป์ (Industrial Art) และพาณิชย์ศิลป์ (Commercial Art) ก็ถือว่าเป็นสาขาหนึ่งของศิลปะประยุกต์หรือประยุกต์ศิลป์ ด้วย

APPLIQUE. แอป'พลิเก ผ้าปะประดิษฐ์ คำว่า appliqué เป็นคำในภาษาฝรั่งเศส ตรงกับคำว่า applied ในภาษาอังกฤษ หมายถึง การปะผ้า การเอาเศษผ้าชิ้นเล็กชิ้นน้อยมาสอดติดกับผ้าหลัก จนเป็นรูปแบบหรือลวดลายใหม่ที่ต้องการ จัดเป็นการตัดปะลายผ้าแบบหนึ่ง และเป็นศิลปะประยุกต์หรืองานฝีมือเพื่อการตกแต่งเช่นกัน เทคนิคของ appliqué จะนำวัสดุจากประเภทเดียวกัน

Appliqué (ผ้าปะประดิษฐ์)

หรือต่างประเภทกันมาเย็บด้วยวิธีการปะต่อ ๆ กันจนเป็นลวดลายใหม่ ในสมัยก่อน การปะผ้าจะเป็นการทำด้วยมือ แต่ปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้จักรเย็บผ้าแทน

APRICOT. แอปริคอต สีเหลืองแอปริคอต รังควัตถุสีเหลืองอมส้มคล้ายกับผิวของผลไม้แอปริคอต รากศัพท์ของชื่อสี Apricot มาจากภาษาอาหรับว่า Al-birquq amber ได้รับการบันทึกให้เป็นชื่อสีในภาษาอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1851

APRON. เอพรอน ผ้ากันเปื้อน เป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายที่ใช้สวมทับเสื้อผ้าชั้นนอก เป็นการสวมใส่ด้วยเหตุผลทางสุขอนามัย และเพื่อป้องกันเสื้อผ้าที่สวมใส่ไม่ได้รับความเสียหายหรือเปราะเปื้อนคราบสกปรก การออกแบบ apron จะเป็นผ้าผืนเดียวที่ยาวคลุมร่างกายด้านหน้า ตั้งแต่หน้าอกถึงเลยเข่า โดยมีแถบผ้าสองแถบผูกเหมือนริบบิ้นคล้องบริเวณด้านหลังลำคอ และอาจมีแถบผ้าส่วนเอวผูกติดส่วนด้านหลัง คำว่า apron มีที่มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า naperon สันนิษฐานว่ารากศัพท์เดิมนั้นคือคำว่า a napron และเปลี่ยนไปเป็น an apron ในภายหลัง

โดยทั่วไปแล้ว apron (ผ้ากันเปื้อน) กลายเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องแบบในการทำงานของบุคคลหลากหลายอาชีพ เช่น จิตรกร ประติมากร ช่างพิมพ์ พนักงานเสิร์ฟอาหาร นางพยาบาล ช่างตีเหล็ก ช่างไม้ และคนงาน รวมไปถึงแม่บ้านที่สวมใส่ในเวลาเข้าครัวทำอาหาร และหญิงรับใช้ ในคฤหาสน์ของประเทศแถบทวีปยุโรป นอกเหนือจากการใช้ผ้าทำเป็นผ้ากันเปื้อนแล้ว ยังมีวัสดุประเภทอื่นที่ใช้ผลิตเป็นลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น Rubber aprons (ผ้ากันเปื้อนยาง) ซึ่งต้องใช้ในกลุ่มบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมี รังสี X-ray และห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ Waterproof aprons (ผ้ากันเปื้อนแบบกันน้ำ) ใช้ในกลุ่มบุคคลหรือพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการทำอาหาร การล้างจานและทำความสะอาด ทำให้ชุดกันเปื้อนลักษณะนี้มักมีกระเป๋าสสำหรับเก็บใส่ของเย็บติดกับชุดกันเปื้อน และนิยมผลิตจากผ้าน้ำมันกันน้ำ (Oilcloth) และ PVC ในปัจจุบัน การออกแบบ apron (ผ้ากันเปื้อน) ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ใช้สอย จากแบบพื้นฐานธรรมดา กลายมาเป็นรูปแบบต่าง ๆ เช่น Pinafore, Cobbler apron และ Bungalow apron

Apron (ผ้ากันเปื้อน) และโฆษณาแบบผ้ากันเปื้อนใน ค.ศ. 1920

AQUA. อะควา สีฟ้าคราม, สีฟ้าน้ำทะเล รงควัตถุสีน้ำเงินที่มีลักษณะคล้ายกับสี Aquamarine แต่มีความเข้มกว่าเล็กน้อย ชื่อคำว่า aqua มาจากภาษาละติน หมายถึง น้ำทะเล

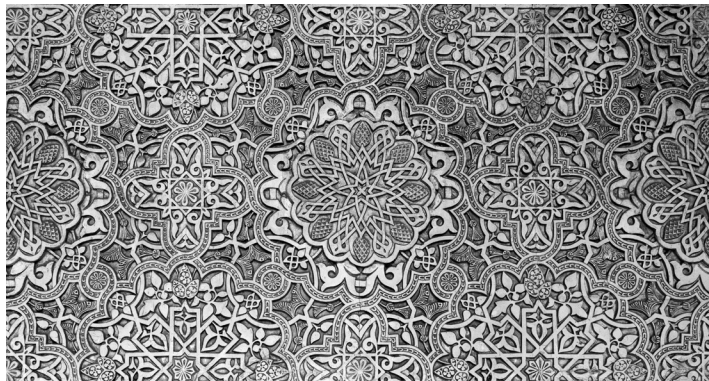
AQUAMARINE. *อะความารีน พลอยสีฟ้าอะความารีน* คำว่า aquamarine มาจากภาษาละตินว่า “อะควา มารินา (aqua marina)” แปลว่า น้ำทะเล เป็นแร่รัตนชาติในกลุ่มแร่เบริลเช่นเดียวกับมรกต (emerald) มีคุณสมบัติอัญมณีที่มีลักษณะสีน้ำเงินอมเขียวจนถึงสีน้ำเงินเข้ม แหล่งกำเนิดส่วนใหญ่จะอยู่แถบทวีปอเมริกาใต้ อเมริกาเหนือ และเอเชีย นิยมนำมาประดับเป็นเครื่องประดับต่าง ๆ เช่น แหวน สร้อยคอ และสร้อยข้อมือ

นอกจากนี้ คำว่า Aquamarine ยังหมายถึง “สีอะความารีน” หรือ สีฟ้าน้ำทะเล เป็นรงควัตถุสีน้ำเงินที่มีลักษณะสีน้ำเงินหรือสีฟ้าคล้ายน้ำทะเล คล้ายกับสี aqua แต่อ่อนกว่าเล็กน้อย ได้รับการบันทึกให้เป็นชื่อสีในภาษาอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1598

ARABESQUE. *อะราเบสก์ ลายอาหรับ* เป็นชื่อเรียกลวดลายของศิลปะอิสลาม มีลักษณะลวดลายแบบเรขาคณิตที่ประดิษฐ์และสร้างสรรค์ขึ้นจากตัวอักษรอาหรับ พบในการประดับตกแต่งมัสยิดและแพร่หลายในกลุ่มผู้นับถือศาสนาอิสลามถึงปัจจุบัน

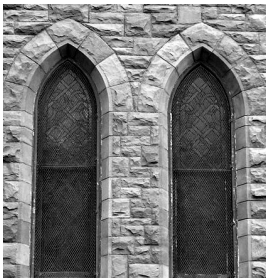
arabesque (ลายอาหรับ) สร้างสรรค์ขึ้นจากการเขียนอักษรวิจิตรอาหรับ (Arabic calligraphy) หรือ “ค็อต” ซึ่งเป็นการเขียนอักษรอาหรับ หรือการคัดภาษาอาหรับที่มาจากตัวอักษรแต่ละตัวที่มีรูปร่างต่างกัน เป็นสัญลักษณ์ของอิสลามที่มีความงดงาม โดดเด่น และเป็นศิลปะอักษรวิจิตรที่มีความงดงาม มีการถ่ายทอดมาตั้งแต่สมัยศตวรรษที่สามจนถึงปัจจุบัน ด้วยการเขียนอักษรอาหรับที่เริ่มจากขวาไปซ้ายจากอักษรพื้นฐาน 28 ตัว ทำให้ลายอาหรับที่ประดิษฐ์ขึ้นจากอักษรวิจิตรอาหรับ เป็นทั้งศิลปะและจิตวิญญาณแห่งการถ่ายทอดคัมภีร์อัลกุรอาน

Arabesque (ลายอาหรับ) บนผนัง Alhambra Granada

ARCH. *อาร์ช ช่องโค้ง, โค้งซุ้มประตู* หมายถึงส่วนของอาคารที่เป็นช่องรูปโค้ง เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม ใ้รองรับน้ำหนักของหลังคาหรือเพดานด้านบนถ่ายเทมาที่เสามากขึ้น

แทนที่จะใช้ฝาผนังรองรับน้ำหนักดังแต่ก่อน การสร้างช่องโค้งหรืออาร์ชครั้งแรกปรากฏขึ้นตั้งแต่ 2,000 ปีก่อนคริสตกาลในสมัยเมโสโปเตเมียซึ่งเป็นช่องโค้งที่ก่อด้วยอิฐ ต่อมาในอาณาจักรโรมัน โดยตอนบนเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลม ทำให้อาคารมีขนาดใหญ่โตแข็งแรงและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ภายหลังได้มีการพัฒนารูปร่างของช่องโค้งตามความนิยมของยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ตัวอย่างเช่น Lancet arch (ช่องโค้งปลายแหลม) Horseshoe arch (ช่องโค้งรูปเกือกม้า) Trefoil arch (ช่องโค้งรูปดอกจิก) Tudor arch (ช่องโค้งทิวดอร์ หรือโค้งรูปแป้น) และ Ogee arch (ช่องโค้งรูปตัวเอส)

Lancet arch
(ช่องโค้งปลายแหลม)

Horseshoe arch
(ช่องโค้งรูปเกือกม้า)

Tudor arch
(ช่องโค้งทิวดอร์)

ARCHAICISM. อาร์เคอิสซึม คตินิยมอาร์เคอิก, คตินิยมของเก่า เป็นคำเรียกรสนิยมของกลุ่มชมชอบสะสมของโบราณ มาจากคำว่า archaic + (-ism) คำว่า Archaic เป็นชื่อสมัยอาร์เคอิกของกรีกโบราณ ส่วน -ism เป็นคำลงท้ายของลัทธิ พวก หรือกลุ่มนิยม การใช้คำว่า archaic เพราะเป็นสมัยศิลปะกรีกที่แสดงออกทางศิลปกรรมที่มีรูปแบบเรียบง่าย และตรงไปตรงมา ทำให้เกิดเป็นรสนิยมในการสะสมของเก่าของโบราณเพื่อใช้ในการตกแต่งภายใน

ARCHITECT. อาร์คิเทค สถาปนิก บุคคลผู้วางแผน ออกแบบ และควบคุมดูแลในการก่อสร้าง นำสถาปัตยกรรมไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผลงานการออกแบบและโครงสร้างของสิ่งปลูกสร้างนั้นสำเร็จลุล่วง ภายใต้วัตถุประสงค์หลักของการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ภายในของสิ่งก่อสร้างนั้น

คำว่า architect มาจากภาษาละตินคือ architectus โดยมีรากศัพท์จากภาษากรีกว่าที่แปลว่า หัวหน้าผู้ปลูกสร้าง (chief builder)

ARCHITECTURE. อาร์คิเทค'เชอะ, อาร์คิเทคเจอร์ สถาปัตยกรรม มาจากภาษาละตินว่า architectura โดยมีรากศัพท์จากภาษากรีกคือ arkhitekton สถาปัตยกรรมเป็นทั้งกระบวนการการวางแผน การออกแบบ และการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เป็นศาสตร์และศิลป์แห่งการก่อสร้างที่รวมความรู้ทางศิลปะและเทคโนโลยีไว้ด้วยกัน ผลงานสถาปัตยกรรมจึงมีความ